

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ**
UNIVERSITY OF PATRAS

**ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΘΕΜΑ:
ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΜΗΛΟΣ**

**ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ:
ΜΑΛΙΣΙΟΒΑ ΕΥΑΝΘΙΑ ΛΑΟΚΡΑΤΙΑ
ΚΑΒΒΑ ΕΡΓΙΝΑ**

**ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
ΜΑΚΡΥΓΕΝΗ – ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ**

ΠΥΡΓΟΣ 2021

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης του προπτυχιακού προγράμματος στο τμήμα μουσειολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών πραγματοποιήθηκε η εκπόνηση της συγκεκριμένης πτυχιακής μελέτης με θέμα Ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού: μελέτη περίπτωσης Μήλος. Η επιλογή του συγκεκριμένου θέματος έγινε με σκοπό την παρουσίαση των ειδικών και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο νησί της Μήλου.

Ένας ακόμα λόγος για την επιλογή του θέματος είναι η διαμονή μας στο νησί αλλά και η αγάπη μας για το νησί.

Τελειώνοντας τον σύντομο αυτό πρόλογο, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους μας βοήθησαν στην εκπόνηση της πτυχιακής μας μελέτης.

SUMMARY

In the context of the completion of the undergraduate program at the Department of Museology of the University of Patras, the elaboration of the specific thesis study on Special and alternative forms of tourism was carried out: a case study of Milos.

The choice of this topic was made to present the special and alternative forms of tourism on the island of Milos.

Another reason for choosing the theme is our stay on the island but also our love for the island.

Concluding this short preface, I would like to thank all those who helped us in the preparation of our dissertation.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο σκοπός της πτυχιακής εργασίας « Ειδικές και Εναλλακτικές μορφές τουρισμού: Η περίπτωση της Μήλου», ήταν να γίνει μια βαθύτερη κατανόηση των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού και η δύναμη που έχουν ή μπορούν να επιφέρουν σε μια περιοχή και πιο συγκεκριμένα στο νησί της Μήλου. Για αυτό τον λόγο και ξεκινήσαμε την έρευνα μας με βασικές έννοιες του τουρισμού. Στο πρώτο κεφάλαιο περιέχονται γενικότερες πληροφορίες για τον τουρισμό και οι έννοιες του. Στο δεύτερο κεφάλαιο εστιάζουμε στον τουρισμό ως προϊόν και στις έννοιες που συνδέονται με αυτό. Στο τρίτο κεφάλαιο αναφερόμαστε στον εναλλακτικό τουρισμό και σε όλες σχεδόν τις μορφές του με αρκετές λεπτομέρειες. Στο τέταρτο κεφάλαιο αναφερόμαστε στην περίπτωση του νησιού της Μήλου ως τουριστικό προϊόν και αναφέρουμε όλες τις λεπτομέρειες που σχετίζονται με αυτό. Στο πέμπτο κεφάλαιο αναφερόμαστε στην περίπτωση της Μήλου αυτή την φορά σε σχέση με τις μορφές του ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού επίσης παρουσιάζουμε και την ανάλυση SWOT του νησιού. Στο έκτο κεφάλαιο αναφέρουμε τρόπους και στρατηγικές με τις οποίες μπορεί να αναπτυχθεί η Μήλος με την βοήθεια των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Στο έβδομο κεφάλαιο παρουσιάζουμε την έρευνα που κάναμε μέσα από τα ερωτηματολόγια τα οποία δημιουργήσαμε και μοιράσαμε τους καλοκαιρινούς μήνες στο νησί, επίσης παρουσιάζουμε και τα αποτελέσματα που βρήκαν από την έρευνα. Στο τελευταίο κεφάλαιο αναλύουμε τους τρόπους τις στρατηγικές και τις υποδομές που στηρίζουν την ανάπτυξη της Μήλου μέσω των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Μήλος, Ελλάδα, τουρισμός, μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, εναλλακτικές μορφές τουρισμού, τουριστικό προϊόν, ανάλυση SWOT, στρατηγικές ανάπτυξης, ερωτηματολόγιο, έρευνα.

ABSTRACT

The purpose of the dissertation "Special and Alternative forms of tourism: The case of Milos", was to gain a deeper understanding of special and alternative forms of tourism and the power they have or can bring to an area and more specifically to the island of Milos. For this reason, we started our research with basic concepts of tourism. The first chapter contains general information about tourism and its concepts. In the second chapter, we focus on tourism as a product and the concepts associated with it. In the third chapter, we refer to alternative tourism and almost all its forms in several details. In the fourth chapter, we refer to the case of the island of Milos as a tourist product and we report all the details related to it. In the fifth chapter, we refer to the case of Milos this time concerning the forms of special and alternative tourism we also present the SWOT analysis of the island. In the sixth chapter, we mention ways and strategies with which Milos can be developed with the help of special and alternative forms of tourism. In the seventh chapter we present the research we did through the questionnaires that we created and shared during the summer months on the island, we also present the results they found from the research. In the last chapter, we analyze the ways, strategies, and infrastructures that support the development of Milos through the special and alternative forms of tourism.

Keywords

Milos, Greece, tourism, forms of tourism, special forms of tourism, alternative forms of tourism, tourism product, SWOT analysis, development strategies, questionnaire, research.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	2
Summary.....	2
Περίληψη.....	2
Λέξεις κλειδιά.....	2
Abstract.....	3
Keywords.....	3
Λίστα γραφημάτων –διαγραμμάτων	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	7
1.1 Εισαγωγή	7
1.1.1 Ο ορισμός του τουρισμού από τον N.Αιγινήτη.....	7
1.1.2 Ο ορισμός του τουρισμού από τον De Meyer.....	8
1.1.3 Ο ορισμός του τουρισμού από τον Schwihk.....	8
1.1.4 Ο ορισμός του τουρισμού από τον Marrioti.....	8
1.1.5 Ο ορισμός του τουρισμού από τους Hunziker και Kraft.....	8
1.1.6 Ο ορισμός του τουρισμού από τον Jafari.....	8
1.2 Η εξέλιξη του τουρισμού.....	8
1.2.1 Παράγοντες οι οποίοι επηρέασαν την εξέλιξη του τουρισμού.....	9
1.3 Κατηγορίες τουρισμού.....	9
1.4 Ταξιδιώτες - επισκέπτες – τουρίστες.....	10
1.5 Τυπολογία των τουριστικών προορισμών.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ.....	12
2.1 Τα βασικά συστατικά του τουριστικού προϊόντος.....	12
2.1.1 Το φυσικό περιβάλλον.....	12
2.1.2 Τα τουριστικά καταλύματα.....	12
2.1.3 Υπηρεσίες ψυχαγωγίας και πολιτισμού.....	13
2.1.4 Μεταφορές.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Ο ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	14
3.1 Εισαγωγή.....	14
3.2 Ορισμός εναλλακτικού τουρισμού.....	14
3.2.1 Προφίλ εναλλακτικού τουρίστα.....	16
3.3 Εναλλακτικές μορφές τουρισμού.....	16
3.3.1 Τουρισμός και πολιτισμός.....	17
3.3.2 Τουρισμός και ψυχαγωγία.....	17
3.3.3 Τουρισμός και επάγγελμα.....	17
3.3.4 Τουρισμός και υγεία.....	18
3.3.5 Τουρισμός και περιβάλλον.....	18
3.3.6 Άλλες μορφές.....	18
3.4 Παράγοντες ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού.....	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Η ΜΗΛΟΣ ΩΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ.....	20
4.1 Η γεωγραφία.....	20
4.2 Το φυσικό περιβάλλον του νησιού.....	20
4.3 Το πολιτιστικό περιβάλλον του νησιού.....	21
4.4 Η διοικητική διαίρεση και ο πληθυσμός του νησιού.....	22

4.5 Τα ήθη και τα έθιμα του νησιού.....	23
4.5.1 Τα τοπικά προϊόντα του νησιού.....	24
4.6 Η συγκοινωνιακή υποδομή του νησιού.....	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ.....	24
5.1 Η τουριστική υποδομή του νησιού.....	24
5.2 Οι εναλλακτικές μορφές του τουρισμού στο νησί.....	25
5.2.1 Ιαματικός τουρισμός.....	25
5.2.2 Αθλητικός τουρισμός.....	25
5.2.3 Τουρισμός αναψυχής.....	25
5.2.4 Θρησκευτικός τουρισμός.....	26
5.2.5 Θαλάσσιος τουρισμός.....	27
5.2.6 Πολιτιστικός τουρισμός.....	27
5.2.7 Αλιευτικός τουρισμός.....	30
5.2.8 Συνεδριακός τουρισμός.....	30
5.2.9 Μεταλλευτικός τουρισμός.....	31
5.2.10 Αστική εξερεύνηση.....	31
5.3 SWOT ANALYSIS της Μήλου.....	31
5.3.1 Δυνατά σημεία (strengths).....	32
5.3.2 Αδυναμίες (weaknesses).....	32
5.3.3 Ευκαιρίες (opportunities).....	32
5.3.4 Κίνδυνοι (threats).....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ.....	33
6.1 Πως μπορεί να προβληθεί η Μήλος;.....	33
6.2 Πώς μπορεί ο εναλλακτικός τουρισμός να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη της Μήλου;.....	33
6.3 Πως μπορεί ο εναλλακτικός τουρισμός να συμβάλει στην τουριστική προώθηση της Μήλου;.....	34
6.4 Πως μπορεί ο εναλλακτικός τουρισμός να συμβάλει στην πολιτιστική προώθηση της Μήλου;.....	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Η ΕΡΕΥΝΑ.....	35
7.1 Γενικά στοιχεία ερευνάς.....	35
7.1.1 Χρονική περίοδος.....	35
7.1.2 Δείγμα.....	35
7.1.3 Γεωγραφική διασπορά.....	35
7.1.4 Ερωτηματολόγιο.....	36
7.1.5 Επεξεργασία δεδομένων.....	36
7.2 Παρουσίαση και αξιολόγηση του ερωτηματολογίου.....	36
7.2.1 Φύλο.....	36
7.2.2 Ηλικιακή κατηγορία.....	37
7.2.3 Εθνικότητα.....	37
7.2.4 Μήνας συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου.....	38
7.2.5 Απασχόληση.....	38
7.2.6 Επίπεδο εκπαίδευσης.....	39
7.2.7 Είδος διακοπών (οικογενειακές, επαγγελματικές κτλ).....	39
7.2.8 Πόσες μέρες θα διαρκέσει η παραμονή σας στο νησί;.....	40
7.2.9 Λόγος επίσκεψης στο νησί.....	40
7.2.10 Γνωρίζετε τι είναι ο εναλλακτικός τουρισμός.....	41
7.2.11 Εάν ναι πόσες μορφές εναλλακτικού τουρισμού γνωρίζετε;.....	41

7.2.12 Αφού μάθατε την έννοια του εναλλακτικού τουρισμού πιστεύετε πως υπάρχουν εναλλακτικές μορφές τουρισμού στο νησί;.....	42
7.2.13 Ποιες από τις παρακάτω μορφές πιστεύετε πως υπάρχουν στο νησί;.....	42
7.2.14 Ποιες από τις παρακάτω εναλλακτικές μορφές τουρισμού πιστεύετε μπορεί να αναδειχθεί στο νησί;.....	43
7.2.15 Θα ενδιαφερόσασταν να ξεκινήσετε μια επιχείρηση στην Μήλο βασισμένη σε κάποια μορφή εναλλακτικού τουρισμού;.....	43
7.2.16 Πιστεύετε πως μέσω των εναλλακτικών μορφών τουρισμού μπορεί να αναπτυχθεί η οικονομία του νησιού;.....	44
7.2.17 Εάν είστε για διακοπές στην Μήλο ποιοι από τους παρακάτω παράγοντες εκφράζει κυρίως τον λόγο διακοπών σας;.....	44
7.2.18 Πόσος σημαντικό για εσάς θα ήταν να βελτιωθούν τα παρακάτω στην Μήλο;.....	45
7.2.19 Πιστεύετε πως η οικονομία της Ελλάδας θα μπορούσε να αναπτυχθεί μέσα από την προώθηση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού;.....	46
7.2.20 Σε ποιο βαθμό σας επηρέασαν τα παρακάτω στο να επισκεφθείτε την Μήλο;.....	46
7.2.21 Κατά πόσο συμφωνείτε με τις ακόλουθες προτάσεις για την Μήλο;.....	47
7.2.22 Πόσο ευχαριστημένοι είστε με την διαμονή σας στο νησί;.....	47
7.2.23 Σκοπεύετε να επισκεφθείτε την Μήλο ξανά;.....	48
7.2.24 Τι πιστεύετε πως θα μπορούσε να κάνει τις διακοπές σας στην Μήλο πιο ενδιαφέρουσες;.....	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	49
8.1 Συμπεράσματα.....	49
8.2 Προτεινόμενες στρατηγικές για την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο νησί.....	50
8.3 Αδυναμίες ερευνάς.....	51
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	52
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄	53

ΛΙΣΤΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ – ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΣΕΛΙΔΑ
7.2.1	ΕΡΩΤΗΣΗ 1	45
7.2.2	ΕΡΩΤΗΣΗ 2	45
7.2.3	ΕΡΩΤΗΣΗ 3	46
7.2.4	ΕΡΩΤΗΣΗ 4	46
7.2.5	ΕΡΩΤΗΣΗ 5	47
7.2.6	ΕΡΩΤΗΣΗ 6	47
7.2.7	ΕΡΩΤΗΣΗ 7	48
7.2.8	ΕΡΩΤΗΣΗ 8	48
7.2.9	ΕΡΩΤΗΣΗ 9	49
7.2.10	ΕΡΩΤΗΣΗ 10	49
7.2.11	ΕΡΩΤΗΣΗ 11	50
7.2.12	ΕΡΩΤΗΣΗ 12	50
7.2.13	ΕΡΩΤΗΣΗ 13	51
7.2.14	ΕΡΩΤΗΣΗ 14	52
7.2.15	ΕΡΩΤΗΣΗ 15	52
7.2.16	ΕΡΩΤΗΣΗ 16	53
7.2.17	ΕΡΩΤΗΣΗ 17	53

7.2.18(1)	ΕΡΩΤΗΣΗ 18	54
7.2.18(2)	ΕΡΩΤΗΣΗ 18	54
7.2.19	ΕΡΩΤΗΣΗ 19	55
7.2.20(1)	ΕΡΩΤΗΣΗ 20	56
7.2.20(2)	ΕΡΩΤΗΣΗ 20	56
7.2.21	ΕΡΩΤΗΣΗ 21	56
7.2.22	ΕΡΩΤΗΣΗ 22	57
7.2.23	ΕΡΩΤΗΣΗ 23	57
7.2.24	ΕΡΩΤΗΣΗ 24	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τουρισμός είναι ένα κοινωνικό αλλά και οικονομικό φαινόμενο που έχει πολλαπλές διαστάσεις και αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους κλάδους της οικονομίας κάθε χώρας του κόσμου. Η λέξη τουρισμός προέρχεται από την ελληνική λέξη «τόρνος» που σημαίνει κυκλική κίνηση. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (UNWTO), ο τουρισμός περιλαμβάνει τις δραστηριότητες των ανθρώπων που ταξιδεύουν και διαμένουν σε προορισμούς και περιοχές διαφορετικές από αυτές που θεωρείτε το συνηθισμένο περιβάλλον τους και για ένα χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της μιας μέρας αλλά όμως να μην ξεπερνά τον ένα χρόνο, με σκοπό την αναψυχή, την ξεκούραση, την ικανοποίηση των επαγγελματικών τους αναγκών και πολλούς άλλους σκοπούς. Πολλοί ειδικοί στον χώρο του τουρισμού (θα αναφέρουμε ενδεικτικά τους Hunziker και Krapf, Marrotti, Jafari, Gilbert), προσπάθησαν να προσδιορίσουν τον εννοιολογικό περιεχόμενο του τουρισμού. Η πρώτη προσπάθεια για την διατύπωση του ορισμού του τουρισμού έγινε από την Επιτροπή Στατιστικών Εμπειρογνομών της Κοινωνίας των Εθνών το 1936. Όμως η τελική μορφή των διεθνών ταξιδιωτών και των τουριστών έγινε στη συνδιάσκεψη στη Ρώμη (UIOOT) το 1963. Ακολούθως οι σχετικές προσπάθειες εντατικοποιήθηκαν με τη σύσταση στατιστικών επιτροπών, ομάδων εμπειρογνομών και συνεδρίων, ώστε να μπορέσει να οριοθετήσει μια έννοια που είναι λειτουργική για τον τουρισμό αλλά και τον τουρίστα. Ο τουρισμός σαν προϊόν περιλαμβάνει άυλες υπηρεσίες όπως μεταφορά, διαμονή, αναψυχή κ.α, αλλά και υλικά αγαθά όπως φαγητό κ.α.

Η τουριστική βιομηχανία περιλαμβάνει πολλούς κλάδους οι οποίοι συνδέονται και με άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, άρα οι κλάδοι αυτοί δεν εξαρτώνται αποκλειστικά από τον τουρισμό για την επιβίωσή τους. Η τουριστική ζήτηση και προσφορά πραγματοποιούνται σε ένα σύνολο πρωτογενών, δευτερογενών και τριτογενών βιομηχανιών και υπηρεσιών του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. (Lickorish, 2004)

1.1.1 Ο ορισμός του τουρισμού από τον Ν. Αιγινήτη

Ο Ν. Αιγινήτης (1929) ορίζει πως ο «τουρισμός είναι η από χώρα σε χώρα ή από τόπο σε τόπο μετάβαση ατόμων σε ομάδες ή μεμονωμένα, με σκοπό τη μικρή ή μεγάλη, όχι όμως μόνιμη, διαμονή, χωρίς άσκηση επαγγέλματος, για λόγους γενικά αναψυχής». Ένα μειονέκτημα του ορισμού αυτού αποτελεί το γεγονός ότι υπάρχουν κάποιοι περιοριστικοί όροι όσον αφορά στο μετακινούμενο άτομο και στις ενέργειες που κάνει κατά τη μετακίνησή του. Για παράδειγμα στη διάρκεια, στη δραστηριότητα της μετακίνησης, στο σκοπό αλλά και στην άσκηση επαγγέλματος.

1.1.2 Ο ορισμός του τουρισμού από τον De Meyer

Ο De Meyer ορίζει πως ο «τουρισμός είναι το σύνολο των ανθρώπινων μετακινήσεων και των δραστηριοτήτων που προκύπτουν από αυτές, οι οποίες προκαλούνται από την εξωτερική και πραγματοποίηση του πόθου που αδρανεύει σε διάφορο βαθμό και δημιουργεί την ένταση σε κάθε άτομο». Στον ορισμό αυτό τονίζεται αρκετά το στοιχείο της ψυχικής διάθεσης του κάθε ανθρώπου, η οποία δημιουργεί κάποιες ευνοϊκές καταστάσεις για τουριστική μετακίνηση στη διάρκεια του ελεύθερου χρόνου.

1.1.3 Ορισμός του τουρισμού από τον Schwihk

Ο Schwihk (1924) θεωρεί ότι «τουρισμός είναι η κίνηση των ανθρώπων που εγκαταλείπουν προσωρινά τον τόπο της μόνιμης διαμονής τους για λόγους που αφορούν το πνεύμα, το σώμα, ή το επάγγελμα». Στον συγκεκριμένο ορισμό καλύπτονται οι λόγοι της τουριστικής μετακίνησης. Η μετακίνηση όμως στην περίπτωση αυτή αναφέρεται ως εγκατάλειψη, γεγονός που δεν ανταποκρίνεται στο εννοιολογικό περιεχόμενο του σύγχρονου τουρισμού.

1.1.4 Ο ορισμός του τουρισμού από τον Marrioti

Ο Marrioti ορίζει ως τουρισμό «το σύνολο των σχέσεων και των γεγονότων που σχετίζονται με την διαμονή των ξένων που ταξιδεύουν για αναψυχή, μόρφωση ή θεραπεία, χωρίς κύριο σκοπό το κέρδος». Σε αυτόν τον ορισμό υπάρχει μια ευρύτητα, η οποία καλύπτει όλα όσα συμβούν από τη στιγμή λήψης που θα πάρει το άτομο μια ταξιδιωτικής απόφασης έως και την ολοκλήρωση του τουριστικού ταξιδιού.

1.1.5 Ο ορισμός του τουρισμού από τους Hunziker και Kraft

Ο Hunziker και ο Kraft θεωρούσαν πως ο «τουρισμός είναι το σύνολο των σχέσεων και εκδηλώσεων που δημιουργούνται από τη διαμονή των αλλοδαπών, αν αυτή δεν έχει σαν αιτία πρόσκαιρες ή μόνιμες κερδοφόρες ενέργειες». Στην περίπτωση αυτού του ορισμού η μετακίνηση παρουσιάζεται σαν μια σύνθετη έννοια, με δεδομένο ότι κατά την διαμονή των αλλοδαπών και μόνο τουριστών σε έναν τουριστικό προορισμό, μπορούν να αναπτυχθούν διάφορες σχέσεις αλλά και να δημιουργηθούν πολλαπλά γεγονότα.

1.1.6 Ο ορισμός του τουρισμού από τον Jafari

Ο Jafari θεωρεί πως ο «τουρισμός είναι η μελέτη του ανθρώπου που βρίσκεται μακριά από το συνηθισμένο του φυσικό περιβάλλον, της βιομηχανίας που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του και των επιδράσεων που ασκεί αυτός και η βιομηχανία στο φυσικό, οικονομικό και κοινωνικοπολιτικό περιβάλλον του χώρου που τον φιλοξενεί». Στον ορισμό αυτό υπάρχει ευρύτητα που εξηγεί πλήρως τον τουρισμό, καλύπτει πολλαπλές δραστηριότητες και δεν υπάρχει κανένας τοπικός περιοριστικός παράγοντας.

1.2 Η εξέλιξη του τουρισμού

Η έννοια τουρισμός χρονολογείται χιλιάδες χρόνια προ Χριστού. Διάφορα ευρήματα μας δείχνουν πως η πρώτη μορφή τουρισμού ήταν η μετακίνηση ανθρώπων σε φυσιολατρικούς ή σε θρησκευτικούς τόπους. Πολλές από τις μορφές του εναλλακτικού τουρισμού που υπάρχουν σήμερα έχουν αναφερθεί πολλά χρόνια πριν, παραδείγματος χάρι ο ιαματικός τουρισμός που εμφανίστηκε στις αρχές του 17^{ου} αιώνα. Ο Ηρόδοτος είναι ο πρώτος

ταξιδιώτης στη αρχαία Ελλάδα που καταγράφει τις εντυπώσεις και εμπειρίες του για τους τόπους όπου επισκέφτηκε. Ως αποτέλεσμα τον 4^ο αιώνα π.Χ. εμφανίζονται οι πρώτοι ταξιδιωτικοί οδηγοί. Η φιλοξενία άρχισε να θεωρείται πράξη αρετής και οι ξένοι προστατευόντουσαν από τους θεούς. Από τα πρώτα καταγώγια και πανδοχεία υπήρξαν πολλές μορφές ξενοδοχείων όπως ήταν τα χάνια και οι ξενώνες τα οποία αναπτύχθηκαν και φτάσαμε στη σημερινή έννοια και μορφή ενός ξενοδοχείου. Το πρώτο ξενοδοχείο εμφανίστηκε στην Ευρώπη στην Γαλλία το 1302 με την ονομασία «Αετός» ενώ το πρώτο ξενοδοχείο ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 1834 στο Ναύπλιο με την ονομασία «Ξενοδοχείων του Λονδίνου». Το 1841 έγινε η έναρξη του οργανωμένου τουρισμού από τον Thomas Cook ο οποίος διοργάνωσε μια εκδρομή για 570 άτομα από μια πόλη της Αγγλίας σε μια άλλη, με τρένο χρεώνοντας 1 σελίνι το άτομο. Το 1958 έγινε η πρώτη υπερατλαντική πτήση ενός επιβατικού αεροπλάνου το Boeing 707 από την Νέα Υόρκη προς το Παρίσι. Από τότε και μέχρι σήμερα ο τουρισμός έχει περάσει από πολλά στάδια για να φτάσει στη σημερινή μορφή του ταυτόχρονα όμως συνεχίζει να εξελίσσεται και να μεταλλάσσεται ανάλογα με τις ανάγκες της εποχής. Ένα παράδειγμα είναι η εμφάνιση του διαστημικού τουρισμού στα τέλη του 2010.

1.2.1 Παράγοντες οι οποίοι επηρέασαν την εξέλιξη του τουρισμού

Ο τουρισμός αποτελούσε για πολλά χρόνια ένα προνόμιο που είχαν λίγους και πιο συγκεκριμένα οι πλούσιοι και οι αριστοκράτες, οι οποίοι διέθεταν τα χρήματα αλλά και τον ανάλογο ελεύθερο χρόνο για να κάνουν ταξίδια. Με το πέρασμα των χρόνων όμως ο τουρισμός, αν και δεν αποτελούσε μια βασική ανάγκη για τον άνθρωπο, αρχίζει να αποτελεί ένα διαδεδομένο καταναλωτικό είδος ψυχαγωγίας και αναψυχής ιδιαίτερα στις πιο αναπτυγμένες χώρες. Πολλοί ήταν οι λόγοι οι οποίοι είχαν αλλά και συνεχίζουν να έχουν σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη του τουρισμού. Παρακάτω θα αναφερθούμε σε κάποιους από τους πιο σημαντικούς λόγους:

- Η εξέλιξη των μέσων μαζικής επικοινωνίας
- Η τάση για διερεύνηση
- Περισσότερες ημέρες άδειας εργασίας με αποδοχές
- Η ανάπτυξη τουριστικών και άλλων επιχειρήσεων
- Η τάση για μίμηση
- Οι βελτιώσεις στις συγκοινωνίες και τα μεταφορικά μέσα
- Η πτώση των τιμών των αεροπορικών εισιτηρίων και των υπολοίπων μεταφορικών μέσων
- Η άνοδος στα επίπεδα των εισοδημάτων

1.3 Κατηγορίες τουρισμού

Ο τουρισμός χωρίζεται σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα τη μορφή του, τους σκοπούς του καθώς και με τον χώρο και τον χρόνο που πραγματοποιείται. Οι κατηγορίες αυτές είναι (Βενετσανοπούλου 2006):

- ▶ Ανάλογα την οικονομική δυνατότητα των περιηγητών:
 - Κοσμοπολίτικος τουρισμός : Πραγματοποιείται κυρίως από άτομα που ανήκουν σε υψηλές τάξεις τα οποία ταξιδεύουν σε δημοφιλή μέρη και ξοδεύουν πολύ μεγάλα χρηματικά ποσά
 - Κοινωνικός τουρισμός: Έχει ως κύριο σκοπό να κάνει προσιτό τον τουρισμό. Ειδικά σε ορισμένες κατηγορίες πληθυσμού οι οποίες είναι λιγότερο προνομιούχες από οικονομική άποψη.. □
 - Λαϊκός τουρισμός: Πραγματοποιείται από άτομα που ανήκουν σε φτωχότερες τάξεις.
- ▶ Ανάλογα με τη χρονική διάρκεια της τουριστικής περιόδου: □
- Συνεχής τουρισμός: Όταν γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. □

- Εποχικός τουρισμός: Όταν γίνεται σε ορισμένες περιόδους όπως για παράδειγμα ο χειμερινός τουρισμός ή ο εαρινός τουρισμός.
 - ▶ Ανάλογα τον αριθμό των περιηγητών:
 - Ομαδικός ή μαζικός τουρισμός: *Είναι η κυρίαρχη μορφή τουρισμού και είναι το είδος του τουρισμού στο οποίο ο επισκέπτης απολαμβάνει παθητικά αυτά που του προσφέρουν οι οργανωμένες διακοπές, με κύριο σκοπό τη θάλασσα και τις υπηρεσίες των ξενοδοχείων ή άλλων ειδικών εγκαταστάσεων (Αποστολόπουλος, Σδράλη 2009)*
 - Μεμονωμένος ή ατομικός τουρισμός: Πραγματοποιείται από ένα ή περισσότερα άτομα φιλικά ή συγγενικά μεταξύ τους για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
 - ▶ Ανάλογα την ηλικία των περιηγητών:
 - Τουρισμός νέων
 - Τουρισμός μέσης ηλικίας
 - Τουρισμός τρίτης ηλικίας
 - ▶ Ανάλογα με τα μέσα μεταφοράς που χρησιμοποιούνται:
 - Οδικό
 - Θαλάσσιο
 - Μέσω ποταμών
 - Σιδηροδρομικό
 - Αεροπορικό
 - Μικτό
 - ▶ Ανάλογα των φυσικών ορίων μιας χώρας:
 - Εξωτερικός τουρισμός: Πραγματοποιείται από άτομα που είναι μόνιμοι κάτοικοι εκτός των φυσικών ορίων μιας χώρας
 - Εσωτερικός τουρισμός: *‘Ο Εσωτερικός τουρισμός πραγματοποιείται από τον ντόπιο πληθυσμό μιας χώρας μέσα, πάντα, στα φυσικά της όρια, δηλαδή μέσα στην επικράτειά της’ (Ηγουμενάκης, Κραβαρίτης, Λύτρας, 1998).*
- Άλλες δύο κατηγορίες του τουρισμού είναι ανάλογα με το φύλο και ανάλογα με την χρηματοδότηση. Τέλος, άλλη μια κατηγορία είναι ανάλογα με τον σκοπό και το λόγο για τον οποίο γίνεται το ταξίδι του και διακρίνεται σε επιμέρους κατηγορίες οι οποίες θα αναφερθούν πιο αναλυτικά στο τρίτο κεφάλαιο το οποίο αναλύει τον εναλλακτικό τουρισμό. Οι δύο κύριες διακρίσεις που υπάρχουν στον τουρισμό είναι ο εναλλακτικός τουρισμός και ο μαζικός τουρισμός. Στον εναλλακτικό τουρισμό ο τουρίστας έχει πιο εξειδικευμένες προτιμήσεις και ανάγκες που δεν συμβαδίζουν με το κλασικό τουριστικό πακέτο. Αντίθετα στον μαζικό τουρισμό ο τουρίστας απολαμβάνει όλες τις τουριστικές υπηρεσίες που μπορεί να του προσφέρονται σε ένα τουριστικό πακέτο.

1.4 Ταξιδιώτες - επισκέπτες - τουρίστες

Ο ορισμός της λέξης ταξιδιώτης (traveler) είναι κάθε άτομο που πραγματοποιεί ένα ταξίδι με οποιοδήποτε σκοπό, εκτός από το να εργαστεί στο μέρος στο οποίο θα πάει, μεταξύ δύο ή περισσότερων προορισμών, είτε αυτοί ανήκουν στο εσωτερικό της χώρας διαμονής του είτε σε άλλη χώρα. Επισκέπτης (visitor) είναι κάθε άτομο το οποίο μετακινείται σε ένα άλλο γεωγραφικό τόπο διαφορετικό απ’ αυτόν που είναι μόνιμος κάτοικος, για οποιοδήποτε λόγο εκτός από το να εργαστεί και για ένα χρονικό διάστημα μικρότερο των δέκα μηνών. Τουρίστας (tourist) είναι ένας προσωρινός επισκέπτης που μένει τουλάχιστον 24 ώρες σε κάποιο κατάλυμα στη χώρα που επισκέπτεται και οι σκοποί της επίσκεψής του είναι κυρίως: Η αναψυχή και οι διακοπές ή μια επαγγελματική αλλά και επιχειρηματική δραστηριότητα.

1.5 Τυπολογία των τουριστικών προορισμών

Ως τουριστικός προορισμός μπορεί να χαρακτηριστεί ένα μέρος το οποίο δέχεται αλλά και φιλοξενεί τουρίστες κατά την διάρκεια των διακοπών τους. Τα μέρη αυτά για να προσελκύσουν τους τουρίστες πρέπει να έχουν κάτι που ονομάζετε τουριστικά θέλγητρα, αυτά είναι κάποια στοιχεία η χαρακτηριστικά έλξης και ικανοποίησης.

Τα τουριστικά θέλγητρα είναι συνήθως κλιματολογικά , γεωγραφικά, οικονομικά και ευνοϊκά φυσικά στοιχεία αλλά κυρίως και τα απαραίτητα ανθρωπογενή τουριστικά στοιχεία. Οι τουριστικοί προορισμοί κατατάσσονται σε διαφορετικές κατηγορίες ανάλογα με κάποια από τα χαρακτηριστικά τους, και έχουν τους δικούς τους προσδιοριστικούς παράγοντες και τα δικά τους θέλγητρα. Η βασική κατηγοριοποίηση γίνεται με βάση την γεωγραφική ταυτότητα των προορισμών και κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- Τουριστικοί προορισμοί που βρίσκονται σε ορεινές περιοχές
- Τουριστικοί προορισμοί που βρίσκονται σε παράκτιες περιοχές
- Τουριστικοί προορισμοί που βρίσκονται σε πολιτιστικές περιοχές
- Τουριστικοί προορισμοί που βρίσκονται σε αστικές περιοχές,
- Τουριστικοί προορισμοί που βρίσκονται σε φυσικές περιοχές που προστατεύονται άμεσα ή έμμεσα (περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, πάρκα αγρίων ζώων κ.λπ.).

Επίσης πρέπει να τονιστεί πως οι τουριστικοί προορισμοί μπορούν να παράγουν τουριστικά προϊόντα τα οποία όμως δεν μεταφέρονται και δεν μπορούν να αποθηκευτούν και μπορούν μόνο να καταναλωθούν επί τόπου και για να τα απολαύσουν οι τουρίστες θα πρέπει να μεταβούν στους προορισμούς. Αυτά είναι και τα προϊόντα που δίνουν μια ξεχωριστή ταυτότητα στους προορισμούς οι οποίοι άμα παύσουν να τα παράγουν δεν θα μπορούν να είναι πλέον τουριστικοί προορισμοί.

Μέσα από το πέρασμα των χρόνων έχει αποδειχθεί πως ένας τουριστικός προορισμός μπορεί να χάσει την τουριστική του παραγωγικότητα μέσα από την απρογραμματίστη τουριστική του ανάπτυξη, χρονικά και τοπικά, από την συγκέντρωση, από το μεγάλο τουριστικό βάρος, από την υπερεκμετάλλευση του και από την περιβαντολογική αλλοίωση. Για να υπάρξει αντιμετώπιση αυτού του κινδύνου, τα τελευταία χρόνια έχει υιοθετηθεί το δόγμα του αειφόρου τουρισμού το οποίο αντιπροσωπεύει την αειφορική τουριστική ανάπτυξη, αυτήν δηλαδή που μπορεί και εξασφαλίζει την ικανότητα του τουριστικού προορισμού να εξακολουθεί να παράγει τα προϊόντα του μέσω των οποίων του δόθηκε ο χαρακτηρισμός τουριστικός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 °: ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ

Ως ορισμό του τουριστικού προϊόντος ονομάζουμε οποιαδήποτε τουριστική υπηρεσία ή τουριστικό αγαθό, το οποίο μπορεί να προσφερθεί συνδυασμένα ή μεμονωμένα στην τουριστική αγορά με σκοπό την πλήρη ικανοποίηση των τουριστικών αναγκών των ατόμων. Τα τουριστικά προϊόντα μπορούν να έχουν την μορφή υλικών προϊόντων ή και άυλων προϊόντων.

2.1 Τα βασικά συστατικά του τουριστικού προϊόντος

Το τουριστικό προϊόν αποτελείται σε έναν μεγάλο βαθμό από άυλα συστατικά, δηλαδή τις υπηρεσίες αλλά και από υλικά συστατικά τα οποία χωρίζονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

1. Το φυσικό περιβάλλον
2. Τα τουριστικά καταλύματα
3. Υπηρεσίες ψυχαγωγίας και πολιτισμού
4. Μεταφορές

2.1.1 Το φυσικό περιβάλλον

Το φυσικό περιβάλλον αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα του τουριστικού προϊόντος. Η κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνει τους φυσικούς πόρους που πρέπει να διαθέτει ο κάθε τουριστικός προορισμός. Τα βασικότερα χαρακτηριστικά της κατηγορίας αυτής είναι η φυσιογραφία της περιοχής, το κλίμα, η ατμόσφαιρα, η πανίδα, η χλωρίδα, η φυσική ομορφιά, τα δάση, οι παραλίες κ.λ.π. Μπορούν να βρεθούν πολλοί συνδυασμοί αυτών των παραγόντων οι οποίοι μπορούν να καταστήσουν ελκυστικό έναν τουριστικό προορισμό. Ιδιαίτερα μεγάλη σημασία έχουν οι κλιματολογικές συνθήκες αλλά και η επίδραση που έχουν στον κάθε συγκεκριμένο τουριστικό προορισμό.

2.1.2 Τα τουριστικά καταλύματα

Τα τουριστικά καταλύματα είναι τα μέσα φιλοξενίας που διαθέτει ο κάθε τουριστικός προορισμός για την διαμονή των επισκεπτών του σε αυτόν. Έχουν πολύ μεγάλη σημασία για τους τουρίστες καθώς οι περισσότεροι τα διασφαλίζουν εκ των προτέρων, υπάρχει φυσικά και ένας μεγάλος αριθμός τουριστών που διαμένουν σε συγγενείς ή φίλους ή ακόμα και σε σκηνές ή τροχόσπιτα. Τα τουριστικά καταλύματα χωρίζονται σε δυο κατηγορίες:

1. Τα κύρια
2. Τα συμπληρωματικά

Στην πρώτη κατηγορία η οποία είναι τα κυρία συμπεριλαμβάνονται τα ξενοδοχεία, τα πανδοχεία, οι ξενώνες καθώς και κάποια άλλα είδη ξενοδοχειακών καταλυμάτων. Ενώ στη δεύτερη κατηγορία τα συμπληρωματικά ανήκουν τα κάμπινγκ με σκηνές ή τροχόσπιτα, τα ενοικιαζόμενα σπίτια ή διαμερίσματα και δωμάτια και οι ενοικιαζόμενες βίλες. Τα ξενοδοχεία είναι τα πιο γνωστά είδη καταλυμάτων και διακρίνονται σε αναψυχής, αεροδρομίων, αυτοκινητοδρόμων, εμπορικά, και κατοικίας παρόλα αυτά τα περισσότερα έχουν πολλές χρήσεις. Όπως είναι γνωστό τα ξενοδοχεία κατατάσσονται σε διαφορετικές κατηγορίες με βάση μια κλίμακα αξιών που έχει οριστεί από Εθνικούς Οργανισμούς Τουρισμού ή από άλλους διεθνείς οργανισμούς. Ανάλογη κατάταξη ορίζεται και για τα ενοικιαζόμενα διαμερίσματα, βίλες, δωμάτια, κ.λ.π.

2.1.3 Υπηρεσίες ψυχαγωγίας και πολιτισμού

Ένα από τα βασικά κίνητρα του τουρίστα είναι οι υπηρεσίες ψυχαγωγίας και πολιτισμού που μπορεί να τους προσφέρει ένας τουριστικός προορισμός, αν και πολλές φορές το μερίδιο από αυτή την τουριστική δαπάνη είναι σχετικά μικρό.

Αυτές οι υπηρεσίες έχουν μεγάλη επίδραση στους τουρίστες διότι τους βοηθούν να κάνουν κάτι διαφορετικό από την ρουτίνα τους. Αυτός είναι και ο λόγος που η ψυχαγωγία και η διασκέδαση αποτελούν μια αναγκαία δραστηριότητα για τους τουρίστες, ακόμα και αν αυτό δεν είναι το κύριο κίνητρο για τουρισμό. Τα μέσα τα οποία προσφέρουν αυτές οι υπηρεσίες ποικίλουν. Συνήθως περιλαμβάνουν επισκέψεις σε ιστορικούς χώρους, μουσεία ή πινακοθήκες ή ακόμα και παρακολούθηση κάποιων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και θεατρικών παραστάσεων, τη συμμετοχή σε αναβίωση εθίμων και επιδείξεις τοπικών χορών, αλλά και την παρακολούθηση αθλητικών γεγονότων, όπως και τη διασκέδαση σε νυχτερινά κέντρα, καζίνο, μπαρ κ.λπ.

2.1.4 Μεταφορές

Ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία στον ορισμό του τουρισμού αποτελεί η μετακίνηση ατόμων. Συνεπώς, ένα πολύ σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη ενός τουριστικού προορισμού έχει η προσβασιμότητα αυτού του προορισμού. Λέγοντας προσβασιμότητα, εννοούμε την ευκολία με την οποία μπορεί η μεταφορά ενός τουρίστα να πραγματοποιηθεί από τον τόπο μόνιμης κατοικίας του στον τουριστικό του προορισμό. Τα αεροπλάνα και γενικότερα οι εναέριες μεταφορές μικρών, μεσαίων και μεγάλων αποστάσεων είναι το πρώτο μέσο, τόσο σε συχνότητα χρήσης, όσο και σε σπουδαιότητα, καθώς είναι και το γρηγορότερο μέσο. Επιπλέον το κόστος των αερομεταφορών την τελευταία δεκαετία δεν είναι και τόσο υψηλό, αυτό το γεγονός κάνει τα αεροπλάνα το μέσο το οποίο προτιμά ο περισσότερος κόσμος. Τα ουσιαστικά στοιχεία που πρέπει να χαρακτηρίζουν τις εναέριες μεταφορές είναι το μέγεθος και ο τύπος του αεροπλάνου, η συχνότητα των πτήσεων και η σύνδεση καίριων κομβικών σημείων. Βασικό ρόλο έχουν όμως και οι γενικότερες υποδομές των αερομεταφορών όπως για παράδειγμα ο άνετος χώρος στάθμευσης στα αεροδρόμια. Σε αντίθεση με τις εναέριες μεταφορές, οι θαλάσσιες μεταφορές έχουν πάψει να παίζουν τόσο σημαντικό ρόλο, όσον αφορά τις μεσαίες και μεγάλες μεταφορές καθώς ο χρόνος που απαιτείται για να ταξιδέψεις με καράβι είναι αρκετά μεγαλύτερος, αν και το κόστος τους είναι αρκετά χαμηλό σε σχέση με τα αεροπλάνα. Το είδος αυτό μεταφοράς προτιμάται για τις μικρότερες αποστάσεις, κυρίως για τις μετακινήσεις μέσα σε έναν τουριστικό προορισμό. Μορφές θαλάσσιων μεταφορών είναι τα κρουαζιερόπλοια, οι θαλαμηγοί, τα επιβατικά πλοία κ.λπ.. Και στην περίπτωση αυτή η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής παίζει καθοριστικό ρόλο. Οι σιδηροδρομικές μεταφορές, που κάποτε είχαν τον πιο σημαντικό ρόλο στις μετακινήσεις των τουριστών, στις μέρες μας παρέχουν υπηρεσίες για μικρές κυρίως, αλλά και κάποιες φορές μεσαίες αποστάσεις και ιδιαίτερα για τις μετακινήσεις στα πλαίσια του τουριστικού προορισμού. Κάποιοι τουρίστες επιλέγουν αυτό το μέσο καθώς συνδυάζει υψηλά ποσοστά ασφάλειας, τη δυνατότητα απόλαυσης του τοπίου και το πιο σημαντικό άνεση στο ταξίδι. Τελευταία όμως αναπτύσσεται όλο και περισσότερο ένα νέο είδος τουρισμού στο οποίο επισκέπτεσαι διάφορες χώρες ή τόπους με τρένο, κάτι αντίστοιχο με το να πάει κάποιος μια κρουαζιέρα. Επίσης, η κατασκευή νέων υπερσύγχρονων τρένων με ταχύτητες που δεν υπήρχαν παλαιότερα πρόκειται να οδηγήσει ξανά στην αυξανόμενη προτίμησή του εκ μέρους των τουριστών. Τέλος, οι οδικές μεταφορές, ο πιο απλός τρόπος μεταφοράς που γίνεται κυρίως με πούλμαν και λεωφορεία αλλά και πολλές φορές με αμάξι, προσφέρουν υπηρεσίες για μικρές και μεσαίες αποστάσεις τόσο για τη σύνδεση του τόπου μόνιμης

κατοικίας με τον τουριστικό προορισμό, όσο και για τη μετακίνηση μέσα σε αυτόν και τις περισσότερες φορές αποτελούν εναλλακτικό μέσο για τις. Σιδηροδρομικές μεταφορές. Επίσης, τις περισσότερες φορές τα πούλμαν χρησιμοποιούνται για τις περιηγήσεις και τις επισκέψεις σε διάφορα μέρη του τουριστικού προορισμού. Κάποιοι από τους σπουδαιότερους παράγοντες οι οποίοι επιδρούν στη μορφή της μεταφοράς που θα επιλέξει ο κάθε τουρίστας είναι η απόσταση του τουριστικού ταξιδιού, η άνεση του ταξιδιού, το κόστος του και οι διάφορες ψυχολογικές επιδράσεις, όπως για παράδειγμα η φοβία για τη χρήση κάποιου μέσου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: Ο ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

3.1 Εισαγωγή

Ο εναλλακτικός τουρισμός εμφανίστηκε πρώτη φορά κατά τη δεκαετία του '80 ως αντίθετος του συμβατικού τουρισμού αποτελώντας μια σύγχρονη μορφή ανάπτυξης η οποία ακολουθεί τις αρχές της αειφορίας. Ειδήμονες του τουρισμού, τοπικοί φορείς και κυβερνήσεις αναζήτησαν εναλλακτικές λύσεις για μια στοχευμένη τουριστική ανάπτυξη με μακροχρόνια προοπτική. Επιπλέον οι τουρίστες όντας καλύτερα πληροφορημένοι, χάρη στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και κυρίως το ίντερνετ και πιο έμπειροι καθώς ταξιδεύουν περισσότερο, γίνονταν ολοένα και πιο απαιτητικοί και συγχρόνως αναζητούσαν κάτι 'διαφορετικό' στην ταξιδιωτική τους εμπειρία. Ξεκίνησε δηλαδή ένα νέο «ιδανικό» πρότυπο τουρισμού που εντάσσεται στη λογική της βιώσιμης ανάπτυξης, υποκαθιστώντας εν μέρει τον κοινό τουρισμό ο οποίος έχει δεχτεί πολλές κριτικές, κυρίως λόγω της ενηλικίωσής του και της μαζικοποίησής του με δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον, στην κοινωνία και στον πολιτισμό των χωρών υποδοχής τουριστών. Η Μήλος έχει καθιερωθεί ως μαζικός τουριστικός προορισμός καθώς προσφέρει το ελκυστικό πακέτο «ήλιος – θάλασσα – άμμος» παρουσιάζοντας έτσι μεγάλη εποχικότητα και προσελκύοντας τουρίστες μεσαίου και χαμηλού επιπέδου. Η τουριστική αυτή όμως ανάπτυξη του νησιού απειλείται από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και της ποιότητας βιωσιμότητας του τουριστικού κλάδου. Για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της τουριστικής δραστηριότητας επιβάλλεται η προώθηση της Αειφόρου Τουριστικής Ανάπτυξης μέσω των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Η Μήλος παρουσιάζει σημαντικές ευκαιρίες περαιτέρω ανάπτυξης του τουρισμού λόγω της ιδιαιτερότητας του νησιού, της μορφολογίας του εδάφους, του νησιωτικού χαρακτήρα που περικλείει σ' αυτήν, των έντονων γεωγραφικών ποικιλομορφιών και των εδώδιμων προϊόντων της επιτυγχάνοντας έτσι τους στόχους της για βελτίωση της ποιότητας της τουριστικής περιόδου καθώς και αύξηση του επιπέδου των τουριστών που επισκέπτονται το νησί.

3.2 Ορισμός εναλλακτικού τουρισμού

Εναλλακτικός είναι αυτός που προκαλεί ή επιδέχεται εναλλαγή, δηλαδή διαδοχική αλλαγή ή αντικατάσταση από κάποιον άλλον και αντίθετα. Εναλλακτική μορφή είναι μια μορφή από πολλές παρόμοιες που έχουν τη δυνατότητα εναλλαγής. Εναλλακτική μορφή τουρισμού είναι κατ' αναλογία και κατ' επέκταση μια από τις πολλές μορφές τουρισμού που υπάρχουν, που μπορεί να αντικαταστεί κάποια άλλη μορφή. Ο εναλλακτικός τουρισμός αποτελεί έναν γενικό όρο, που χρησιμοποιήθηκε ευρύτατα τα τελευταία χρόνια και ο οποίος αναφέρεται σε μορφές τουρισμού εκτός του μαζικού, οι οποίες επιδιώκουν την αποφυγή αρνητικών και τη δημιουργία θετικών κοινωνικών πολιτιστικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Αποτελεί

μια φιλοσοφία στον τομέα του τουρισμού και περιλαμβάνει ειδικότερες και ποιοτικότερες μορφές τουρισμού, οι οποίες προσελκύουν τουρίστες με ειδικά ενδιαφέροντα. Οι εναλλακτικές μορφές ακολουθούν διαφορετικό τρόπο οργάνωσης από αυτό του μαζικού τουρισμού και στηρίζονται κατά κανόνα στην αξιοποίηση διαφορετικών πόρων από το κυρίαρχο μοντέλο τουρισμού (ήλιος – θάλασσα) με ήπιο τρόπο. Συνήθως αφορούν μικρές ομάδες τουριστών που ταξιδεύουν για να γνωρίσουν και να εξερευνήσουν μια περιοχή και σχετίζονται με τα μακροχρόνια επαγγελματικά ή μη ενδιαφέροντα των τουριστών. Αποτελεί δηλαδή ένα καινούριο τρόπο βιώματος του τουρισμού και περιλαμβάνει όλες εκείνες τις μορφές του τουρισμού, οι οποίες προσελκύουν τουρίστες με ειδικά ενδιαφέροντα. Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού δίνουν την ευκαιρία στις χώρες να εκμηδενίσουν τις εξωγενείς επιδράσεις, να αναπτύξουν την δική τους υποδομή ώστε να συμμετέχουν οι ίδιες στην ορθολογική ανάπτυξη τους αντί να παραχωρούν όλα τα σημαντικά θέματα σε ξένους θεσμικούς παράγοντες του τουριστικού χώρου. Ο εναλλακτικός τουρισμός είναι μια διαδικασία που προωθεί μια μορφή ταξιδιού φιλική προς το περιβάλλον επιτρέποντας θετικές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και από κοινού βιώματα μεταξύ μελών διαφορετικών κοινωνιών.

Ο εναλλακτικός τουρισμός έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά :

- Οικολογία και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος
- Αποφυγή των κλασικών τουριστικών προσφορών
- Προστασία και διατήρηση των κατά τόπου οικοσυστημάτων
- Αλληλεπίδραση του τουρίστα με τα τοπικά μνημεία πολιτισμού
- Στήριξη και ανάπτυξη τοπικών περιοχών
- Άμβλυνση του προβλήματος του εποχιακού τουρισμού σε έναν τόπο

Ειδικότερα πολλοί συγγραφείς όπως ο Himmetoglu (1992) , επιχειρώντας μια ανάλυση της έννοιας του εναλλακτικού τουρισμού του απέδωσαν τις εξής εκφράσεις : "ήπιος", "ελεγχόμενος μικρής κλίμακας", "διαφορετικός", "αντιτουρισμός", "συμμετοχικός", "χαμηλών προσκρούσεων", "οικολογικός", "διαφορετικός" και "κατάλληλος". Σύμφωνα με τον Inskoop : "Ο εναλλακτικός τουρισμός είναι μιας μικρής κλίμακας, μη συμβατικής φύσης, μη μαζικής εξειδίκευσης καθώς και κοινωνικά και περιβαλλοντικά ευαίσθητος και γεμάτος σεβασμό, σε αντίθεση με το συμβατικό τύπο μαζικού τουρισμού σε μεγάλα θέρετρα". Ενώ σύμφωνα με τον Τσαρτα : "Οι ειδικές μορφές τουρισμού καταγράφουν την κυριαρχία των ειδικών κινήτρων που οδηγούν στην επιλογή του ταξιδιού, ενώ οι εναλλακτικές μορφές καταγράφουν την έμφαση που δίνεται στα κίνητρα που σχετίζονται με το περιβάλλον και την αυτονομία του ταξιδιού. Με άλλα λόγια οι εναλλακτικές μορφές αποτελούν μέρος των ειδικών μορφών". Ωστόσο η έννοια του εναλλακτικού τουρισμού είναι διαφορετική από χώρα σε χώρα. Ορισμένοι ερευνητές υποστηρίζουν ότι οποιαδήποτε άλλη μορφή εκτός από το μαζικό τουρισμό αποτελεί εναλλακτικό τουρισμό, ο οποίος υπόσχεται στους τουρίστες κάτι διαφορετικό ενώ άλλοι προσπαθούν να τον ταξινομήσουν διαφοροποιώντας τα άτομα και τις καταστάσεις. Γι' αυτό το λόγο έχουν ορισθεί κάποιες κοινές συνιστάμενες οι οποίες είναι κοινά αποδεκτές και χαρακτηρίζουν τον εναλλακτικό τουρισμό. Πρώτον εφαρμόζεται σε εκείνες τις μορφές τουρισμού οι οποίες δεν καταστρέφουν το περιβάλλον και δεν επιφέρουν αρνητικές επιπτώσεις στις περιοχές που αναπτύσσεται. Δεύτερον ο εναλλακτικός τουρισμός χαρακτηρίζεται από μικρή ανάπτυξη, μόνο σε τοπικό επίπεδο από ντόπιο πληθυσμό ή τοπικούς φορείς. Επιπλέον με αυτόν τον τρόπο μειώνονται οι αρνητικές συνέπειες είτε κοινωνικές είτε πολιτιστικές, ενώ από την άλλη πλευρά, είναι περισσότερο πιθανό να γίνει αποδεκτός από τον ντόπιο πληθυσμό. Τρίτον, αρκετές μορφές τουρισμού θεωρούνται εναλλακτικές επειδή αποφέρουν οικονομικά οφέλη στον ντόπιο πληθυσμό, στους μόνιμους κατοίκους της υπαίθρου και πολλές φορές σε μειονεκτικές περιοχές και όχι στα μεγάλα αστικά κέντρα ή σε άλλες χώρες όπως συμβαίνει με το μαζικό τουρισμό. Τέλος ο τουρισμός που δεν καταστρέφει τον πολιτισμό της κοινωνίας ονομάζεται εναλλακτικός, διότι προσπαθεί

ενεργά να ενθαρρύνει το σεβασμό προς τη πολιτισμική προορατικότητα μέσω της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσης.

3.2.1 Προφίλ εναλλακτικού τουρίστα

Ο εναλλακτικός τουρίστας δεν μπορεί να θεωρηθεί ως «πελάτης» ή «καταναλωτής» αφού διαφέρει από τα καθιερωμένα πρότυπα του φθηνού μαζικού τουρισμού, ενώ είναι γεγονός ότι ο εναλλακτικός τουρισμός προσφέρει μια εναλλαγή από τον καθιερωμένο τρόπο ζωής. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα που σχετικά με τους νεαρούς ταξιδιώτες του παρελθόντος που δεν αποδέχονταν για τον εαυτό τους τον όρο του τουρίστα, αλλά αυτοαποκαλούνταν «ταξιδευτές» και «κοσμογυρισμένοι», που ταξιδεύουν με σκοπό την αναζήτηση του αυθεντικού. Το πρώτο χαρακτηριστικό που διαφοροποιεί τον εναλλακτικό τουρισμό αποδίδεται στον τουρίστα ως άτομο και το κυρίαρχο κίνητρο ή ομάδα κινήτρων τον οδηγεί στην επιλογή κάποιου ταξιδιού. Ορισμένες ανάγκες αποτελούν τα κίνητρα για διακοπές. Συνεπώς, το κίνητρο αποτελεί την κινητήρια δύναμη που ωθεί κάποιο άτομο στην εκπλήρωση αυτής της ανάγκης. Η ομάδα των κινήτρων που οδηγούν σε εναλλακτικό τουρισμό συνδέεται άμεσα με πρότυπα τουριστικής ανάπτυξης τα οποία διαφέρουν ριζικά από αυτά που έχει επιβάλλει ο οργανωμένος μαζικός τουρισμός. Συγκεκριμένα, τα κίνητρα που ωθούν κάποιο άτομο σε «εναλλακτικό τύπο» ταξιδιού είναι διαφορετικά από τα κίνητρα του συνηθισμένου μαζικού τουρίστα. Ο εναλλακτικός τουρίστας έχει διαφορετικής μορφής κίνητρα που μπορούν να νοηθούν ως αυτά του λεγόμενου ενεργητικού τύπου τουρισμού (περιπλάνηση, περίπατος, αναρρίχηση, τουρισμός «περιπέτειας»), εξερευνητικού χαρακτήρα και συνάντησης (ιστορικοί και αρχαιολογικοί χώροι, συναναστροφή με τους ντόπιους κατοίκους, τον αυτόχθονα πολιτισμό και τα ήθη και έθιμα) και δεσμευτικό χαρακτήρα (εθελοντικές υπηρεσίες σε κράτη του εξωτερικού, προσφορά βοήθειας και ενίσχυσης, συμμετοχή σε αρχαιολογικές ανασκαφές, εργασιακές κατασκηνώσεις, κ.λπ.) Ο εναλλακτικός τουρίστας έχει τα παρακάτω χαρακτηριστικά :

- Προσπαθεί να επισκέπτεται μέρη που η ανάπτυξή τους είναι περιορισμένη
- Διεγείρεται από το αίσθημα της περιήγησης
- Προσπαθεί να αποφύγει τον πολιτισμό για κάποιο χρονικό διάστημα
- Προσπαθεί να δημιουργήσει κανάλια επικοινωνίας με τον πληθυσμό
- Δεν επιζητά εξεζητημένη τουριστική υποδομή
- Συλλέγει περισσότερες πληροφορίες πριν και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του
- Ταξιδεύει μόνος του ή σε μικρές ομάδες.
- Έχει υψηλό μορφωτικό επίπεδο.
- Τείνει να παραμένει σε μια χώρα περισσότερο από το παραδοσιακό τουρίστα

3.3 Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

Σε γενικές γραμμές (εκτός από ορισμένες εξαιρέσεις) οι μορφές του εναλλακτικού τουρισμού δεν μπορούν να αντικαταστήσουν το μαζικό τουρισμό, με την έννοια του παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού. Ωστόσο δρουν συμπληρωματικά προς αυτόν, συμβάλλοντας, κατά κύριο λόγο, στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των περιοχών της περιφέρειας. Τα προηγούμενα χρόνια οι ειδικές μορφές τουρισμού υπολειπόμενες εξαιτίας του μαζικού τουρισμού. Όμως τα τελευταία χρόνια λόγω του κορεσμού εξαιτίας του μαζικού τουρισμού και της εποχικότητας, διαμορφώνεται μία νέα πολιτική η οποία αναπτύσσει διάφορες εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Οι τουρίστες συχνά επιλέγουν τον τρόπο οργάνωσης και διεξαγωγής του ταξιδιού στο οποίο κυριαρχεί η αυτονομία των επιλογών και η περιήγηση με μικρή χρήση υπηρεσιών οργανωμένου τουρισμού. Η διαφορά αυτών των μορφών τουρισμού σε σχέση με τον κλασικό τουρισμό είναι κατά κύριο λόγο η προστασία του περιβάλλοντος

και η οικονομική τοπική ανάπτυξη και σε δεύτερη φάση η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών ακόμη και η δημιουργία νέων υποδομών για την προσέλκυση ακόμη περισσότερων επισκεπτών. Ο τουρίστας άρχισε να ταυτίζει πλέον τις διακοπές του με την ικανοποίηση των προσωπικών του ενδιαφερόντων και σιγά – σιγά διαμορφώθηκαν ομάδες τουριστών με κοινά ενδιαφέροντα. Το γεγονός αυτό στάθηκε αφορμή για την εξειδίκευση του τουρισμού σε ειδικές μορφές που στόχο είχαν να ικανοποιήσουν συγκεκριμένες προτιμήσεις ομαδοποιημένων τουριστών. Οι λόγοι που δημιουργήθηκαν αυτές οι μορφές τουρισμού έχουν άμεση σχέση με τις ασχολίες του καθενός, τις αθλητικές δραστηριότητές του αλλά και επαγγελματικούς λόγους (συνέδρια), με λόγους υγείας (ιαματικός τουρισμός) και με κάθε ιδιαίτερη προτίμηση ή λόγο που αντιστοιχεί σε μια ξεχωριστή μορφή τουρισμού. Καθοριστικοί παράγοντες στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού αποδείχθηκαν οι τοπικές ιδιομορφίες σε χώρες ή περιοχές και η συχνή συνύπαρξη δυο ή τριών ειδικών μορφών σε ένα κοινό μοντέλο ανάπτυξης.

3.3.1 Τουρισμός και πολιτισμός

Πολιτιστικός τουρισμός είναι ο τουρισμός που γίνεται για πολιτιστικούς λόγους, που έχει σαν κύριο τουριστικό προϊόν την επαφή, την γνωριμία, την γνώση και την απόλαυση του πολιτιστικού πολιτισμού των τουριστικών προορισμών και τις διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες. Συγκεκριμένα οι διάφορες δραστηριότητες του πολιτιστικού τουρισμού εκδηλώνεται με επισκέψεις σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικά μνημεία, πινακοθήκες, βιβλιοθήκες, αίθουσες τέχνης, παραδοσιακούς οικισμούς, μοναστήρια, αξιοθαύμαστες φυσικές περιοχές, και κτίρια με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, με παρακολούθηση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων, επιδείξεων παραδοσιακών χορών, αναπαραστάσεων ιστορικών γεγονότων και τοπικών εθίμων, παραγωγής τοπικών προϊόντων, με συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, σε κοινωνικές και πνευματικές δραστηριότητες και σε μαθήματα που αναφέρονται στον πολιτισμό. Θεωρείται σαν μορφωτικός τουρισμός γιατί μέσω της τουριστικοπολιτισμικής δραστηριότητας οι τουρίστες μορφώνονται σχετικά με τον πολιτισμό του τουριστικού προορισμού και συνδέεται με την έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς και του πολιτιστικού πλούτου του τουριστικού προορισμού, τα συστατικά στοιχεία των οποίων χρησιμοποιεί σαν τουριστικά προϊόντα. Ως προς την ταυτότητα των τουριστών, είναι συνήθως μέσης και μεγάλης ηλικίας, υψηλού οικονομικού καθώς και μορφωτικού επιπέδου.

3.3.2 Τουρισμός και ψυχαγωγία

Αποτελεί τη πιο διαδεδομένη μορφή τουρισμού η οποία επιλέγεται από την πλειονότητα των τουριστών. Κίνητρο για αυτή τη μορφή τουρισμού είναι η διάθεση του ανθρώπου να διασκεδάσει, να ψυχαγωγηθεί, να ξεκουραστεί, να ξεφύγει από την καθημερινότητα και γενικότερα να αναζητήσει έναν διαφορετικό τρόπο ζωής για λίγες μέρες.

3.3.3 Τουρισμός και επάγγελμα

Ο επαγγελματικός τουρισμός είναι η δραστηριότητα των ατόμων τα οποία χρησιμοποιούν τις υποδομές και τις υπηρεσίες που ανήκουν στην τουριστική βιομηχανία για λόγους που σχετίζονται ή προέρχονται από το εργασιακό τους περιβάλλον. Θεωρείται μια από τις παλαιότερες μορφές τουρισμού, αφού από τα αρχαία χρόνια ο άνθρωπος ταξίδευε σε διάφορα μέρη του κόσμου για επαγγελματικούς λόγους, οι οποίοι τότε σχετιζόνταν κυρίως με το εμπόριο. Ο επαγγελματικός τουρισμός αποτελεί έναν ιδιαίτερα δυναμικό τουριστικό τομέα

και θεωρείται σημαντική πηγή εσόδων και δημιουργίας θέσεων εργασίας, καθώς και αναζωογόνησης της τουριστικής κίνησης. Ο επαγγελματικός τουρισμός χωρίζεται σε συνεδριακό τουρισμό και σε ταξίδια κινήτρων. Ως συνεδριακός τουρισμός ορίζεται ο τουρισμός ο οποίος συνδέεται με την παρακολούθηση συνεδρίων, εκθέσεων κ.λπ. Είναι μια από τις μορφές τουρισμού με μεγάλη ανάπτυξη διεθνώς και αποτελεί μια από τις πλέον προσοδοφόρες εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Καθοριστικός παράγοντας για την ανάπτυξη του όμως διαδραματίζει η διαθεσιμότητα των απαραίτητων υποδομών και υπηρεσιών (π.χ. αμφιθέατρα, εκθεσιακοί χώροι, καταλύματα, χώροι εστίασης, υπηρεσίες διερμηνείας, κ.λπ.). Από την άλλη, τα ταξίδια κινήτρων αποτελούν για τον τουρίστα μια μορφή επιβράβευσης και δραστηριοποίησης καθώς και μια σύγχρονη πρακτική για τις επιχειρήσεις να θέτουν και να επιτυγχάνουν νέους στόχους στο στελεχιακό δυναμικό.

3.3.4 Τουρισμός και υγεία

Είναι ο τουρισμός κατά τη διάρκεια του οποίου οι τουρίστες συμμετέχουν σε προγράμματα υγείας ή σε προγράμματα που σχετίζονται με την υγεία.

Ο Ιαματικός τουρισμός αποτελεί τη πιο διαδεδομένη μορφή τουρισμού υγείας, γνωστή από αρχαιότατων χρόνων και περιλαμβάνει ένα ταξίδι τουριστών με διάφορα προβλήματα υγείας σε τουριστικούς προορισμούς στους οποίους υπάρχουν ιαματικές πηγές για να κάνουν χρήση ιαματικών νερών.

3.3.5 Τουρισμός και περιβάλλον

Αποτελεί μια μορφή τουρισμού που έχει αναπτυχθεί χρησιμοποιώντας τους πόρους του περιβάλλοντος όπως τα βουνά, τις λίμνες, τις λιμνοθάλασσες, τις κοιλάδες, τις σπηλιές, τη πλούσια χλωρίδα και πανίδα. Συνοπτικά είναι περιοχές που προκαλούν υψηλό γεωλογικό ενδιαφέρον.

3.3.6 Άλλες μορφές

Αγροτουρισμός

Αποτελεί μορφή τουρισμού που διεκπεραιώνεται σε μη αστικές περιοχές από άτομα που εργάζονται στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα παραγωγής. Αποτελείται από δραστηριότητες που συνδέονται με την αγροτική παραγωγή και το πολιτιστικό περιβάλλον των αγροτικών περιοχών, τις αγροτικές ασχολίες, τα τοπικά προϊόντα την παραδοσιακή κουζίνα καθώς και την παροχή υπηρεσιών φιλοξενίας και εστίασης σε χώρους συσχετιζόμενους με αγροτικές εγκαταστάσεις.

Οι βασικές αρχές του Αγροτουρισμού είναι :

- Αγροτικά/ Φυσικά περιβάλλοντα
- Αγροτικά προϊόντα / υπηρεσίες
- Τουριστικά προϊόντα / υπηρεσίες
- Αγροτικά εμπορεύματα / επεξεργασία / Συγκομιδή

Θρησκευτικός τουρισμός

Αφορά άτομα τα οποία επισκέπτονται θρησκευτικούς προορισμούς είτε στη χώρα μόνιμης διαμονής τους είτε στο εξωτερικό. Αποτελεί μορφή μετακίνησης με σκοπό τη προσκυνηματική δραστηριότητα και την επίσκεψη θρησκευτικών κέντρων επίζητώντας την επικοινωνία με το θείο και την αναζήτηση του ιερού. Οι ιεροί χώροι (π.χ. εκκλησίες, μοναστήρια, βυζαντινά μουσεία, μνημεία εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής) από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα αποτελούν τόπους προορισμού για πολλούς ταξιδιώτες για λόγους λατρείας και πίστης.

3.4 Παράγοντες ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού

Η ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού είναι το αποτέλεσμα μιας σειράς σημαντικών εξελίξεων και αλλαγών που έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια σε διεθνές επίπεδο. Οι εξελίξεις και οι αλλαγές αυτές είναι οι ακόλουθες :

- Αμφισβήτηση του μεταπολεμικού προτύπου τουριστικής ανάπτυξης : Οι αλλαγές που επήλθαν στις προτιμήσεις των τουριστών προκάλεσαν την μετατόπιση του ενδιαφέροντός τους προς τις ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού , γεγονός που αμφισβήτησε έντονα το πρότυπο του μαζικού τουρισμού που κυριαρχεί από το 1960, λόγω των αρνητικών επιπτώσεων που προκάλεσε στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον πολλών τουριστικών περιοχών , αλλά και των φθινουσών αποδόσεων που είχε το τουριστικό προϊόν σε πολλές χώρες.

- Αλλαγή στα κίνητρα για ταξίδι των σύγχρονων τουριστών : Η μεταπολεμική περίοδος έως το 1970 χαρακτηρίζεται από ταξίδια που είχαν ως κυρίαρχο κίνητρο του τουρίστα την ψυχαγωγία , την περιήγηση και την ξεκούραση. Η κατάσταση αυτή άλλαξε από τα μέσα της δεκαετίας του '70. Έτσι περνάμε από ένα κυρίαρχο κίνητρο , στην ομάδα κινήτρων , δηλαδή έχουμε τον πολυκίνητρικό τουρίστα. Ο τουρίστας πλέον αναζητά είτε πολλές δραστηριότητες στη διάρκεια του κάθε ταξιδιού που επιλέγει (π.χ. συνδυασμός ψυχαγωγίας , φυσιολατρίας , οικολογίας , αθλητισμού) είτε διαφορετικά ταξίδια σε μια χρονική περίοδο , το καθένα από τα οποία να χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη ενός κυρίαρχου κινήτρου.

- Η αύξηση της μέσης κατά κεφαλής τουριστικής δαπάνης : Πρόκειται για την τάση που παρατηρείται από το 1980 και μετά σε πολλές αναπτυγμένες χώρες του κόσμου , οι οποίες είναι και οι κυριότερες χώρες αποστολής τουριστών . Η αύξηση της μέσης κατά κεφαλήν τουριστικής δαπάνης είναι αποτέλεσμα της ανόδου του γενικού βιοτικού επιπέδου των κατοίκων των χωρών αποστολής τουριστών και έχει επηρεάσει σημαντικά τη ζήτηση για διακοπές ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

- Η στροφή στο περιβάλλον και την υγιεινή ζωή : Πρόκειται για τάση μεγάλης σπουδαιότητας που ξεκίνησε από τη δεκαετία του '70 και σχετίζεται με τη στροφή του ανθρώπου προς τη φύση και το καθαρό περιβάλλον . Προς τη κατεύθυνση αυτή συμβάλλουν ουσιαστικά τα οικολογικά και περιβαλλοντικά κινήματα , τα οποία φέρνουν στο προσκήνιο τις νέες διαστάσεις των προβλημάτων που αντιμετωπίζει το περιβάλλον , από την απρογραμματίστη τουριστική ανάπτυξη που προκαλεί η εισβολή του μαζικού τουρισμού.

- Η αλλαγή στη χρήση των τουριστικών καταλυμάτων : Οι σύγχρονες καταναλωτικές προτιμήσεις των τουριστών είναι για ευέλικτες , καλά οργανωμένες και με υψηλό επίπεδο υπηρεσιών τουριστικές επιχειρήσεις . Επιπλέον οι ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού προϋποθέτουν την δημιουργία νέων και συνήθως μεγάλων επενδύσεων γενικής υποδομής και ειδικής τουριστικής υποδομής (π.χ. μαρίνες , συνεδριακοί χώροι , ανάπτυξη ιαματικών θερμαλιστικών πηγών , πολιτιστικών διαδρομών) που συντελούν στην τουριστική ανάπτυξη.

- Η αλλαγή στην τεχνολογία και στις κρατήσεις διακοπών : Η νέα τάση που αναμένεται να επιδράσει σημαντικά στον καθιερωμένο σήμερα τουριστικό πακέτο είναι η αλλαγή στον τρόπο και στο σύστημα κρατήσεων των τουριστικών διακοπών , τόσο όσον αφορά στο τουριστικό μέσο , όσο και στο τουριστικό κατάλυμα. Η τεχνολογία του διαδικτύου αναπτύσσεται από αυτούς που παρέχουν δικτυακές υπηρεσίες σε παγκόσμια κλίμακα και η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί τόσο από τους τουρίστες όσο και από τις τουριστικές επιχειρήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : Η ΜΗΛΟΣ ΩΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ

4.1 Η γεωγραφία

Η γεωγραφική θέση της Μήλου εντοπίζεται στο νοτιοδυτικό σύμπλεγμα των Κυκλάδων βόρεια του Κρητικού πελάγους . Το νησί έχει έκταση 151km² και μήκος ακτογραμμής 133χλμ. Είναι το πέμπτο σε μέγεθος νησί των Κυκλάδων. Η Μήλος έχει πρωτεύουσα την Πλάκα και πληθυσμό 4977 κατοίκους . Το σχήμα του νησιού θυμίζει πέταλο και σ' αυτό το μεγάλο και φυσικό κόλπο που σχηματίζεται βρίσκεται το κύριο λιμάνι του νησιού ο Αδάμαντας. Το νησί διαθέτει και δεύτερο λιμάνι στην περιοχή των Πολλωνίων που εξυπηρετεί την σύνδεση με την Κίμωλο. Στο βόρειο ανατολικό σημείο του νησιού συγκεντρώνονται οι περισσότεροι οικισμοί . Το δυτικό τμήμα του νησιού είναι πιο ορεινό με εντονότερη κλίση απ' ότι το ανατολικό εξ αιτίας των πολυάριθμων ηφαιστειακών θόλων. Στο νησί δεν εντοπίζονται μεγάλα υψόμετρα και η υψηλότερη κορυφή είναι ο προφήτης Ηλίας στο νοτιοδυτικό τμήμα με 751μ. Και ακολουθεί το Χονδρό Βουνό (636 μ.) στο δυτικό μέρος του νησιού.

4.2 Το φυσικό περιβάλλον του νησιού

Η χλωρίδια της Μήλου ανήκει στην Μεσογειακή ζώνη βλάστησης. Η βλάστησή της, δηλαδή, είναι προσαρμοσμένη στο έντονα μεσογειακό κλίμα που επικρατεί. Λόγω του φτωχού εδάφους των ισχυρών ανέμων , της διάβρωσης του εδάφους και της παρατεταμένης ξηρασίας κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, η βλάστηση της Μήλου χαρακτηρίζεται από φυτά που έχουν αναπτύξει μηχανισμούς ώστε να αντέχουν στις συγκεκριμένες κλιματολογικές συνθήκες. Εντοπίζονται αειθαλείς θάμνοι, συκιές, ελαιόδεντρα και εσπεριδοειδή. Στη δυτική περιοχή συναντώνται πλήθος φυτών , βοτάνων και αγριολούλουδων.

Η άγρια πανίδα της Μήλου εξ αιτίας της παρουσίας της ανθρώπινης δραστηριότητας δεν περιλαμβάνει μεγαλόσωμα ζώα. Αντίθετα, συναντώνται είδη όπως ποντίκια, νυχτερίδες και σκαντζόχοιροι ενώ το μεγαλύτερο θηλαστικό που είναι ο λαγός είναι υπό εξαφάνιση . Ακόμα ένα σπάνιο πτηνό που δυστυχώς απειλείται από την οικιστική επέκταση , το παράνομο κυνήγι και την επέκταση των λατομείων είναι ο μαυροπετρίτης. Επίσης λόγω των μικρών υδροβιοτόπων το νησί φιλοξενεί πολλά σπάνια μεταναστευτικά πτηνά τους ανοιξιάτικους και φθινοπωρινούς μήνες.

Στη νοτιοδυτική πλευρά της Μήλου εμφανίζεται μεσογειακή φώκια και στην δυτική πλευρά της Μήλου που υπάγεται στην περιοχή Natura 2000 προστατεύονται 2 είδη σαύρας. Επίσης η βιοποικιλότητα είναι ιδιαίτερα υψηλή στις περιοχές με λιβάδια όπως στην Ποσειδωνία, στο Προβατά και στον Αϊ Γιάννη. Στη Μήλο υπάρχουν πάνω από 70 παραλίες

4.3 Το πολιτιστικό περιβάλλον του νησιού

Λέγεται πως ο πρώτος οικιστής από τον οποίο πήρε το όνομά της η Μήλος ήταν ο Μήλος, ήρωας βασιλικής γενιάς. Υπάρχει όμως και η άποψη ότι το όνομα του νησιού προέρχεται από την προελληνική λέξη βήλον και αρχαιοελληνική μήλον που σημαίνει πρόβατο. Ιστορικά, λόγω γεωπολιτικής θέσης και φυσικών πόρων και ορυκτού πλούτου η Μήλος εξήγαγε μεταλλεύματα. Η οικονομία και το εμπόριο ήρθαν σε πλήρη άνθιση γεγονός που φαίνεται από την ανάγκη της Μήλου να κόψει νόμισμα με σύμβολο μάλιστα το μήλο και να δημιουργήσει έως και τοπικό αλφάβητο. Κατά την διάδοση του χριστιανισμού και την ταφή των νεκρών οι κάτοικοι άρχισαν να λαξεύουν τους βράχους με αποτέλεσμα την δημιουργία των πρώτων χριστιανικών κατακομβών. Σύμφωνα λοιπόν με την ιστορία της Μήλου, ο επισκέπτης έχει δει μεγάλη πληθώρα αξιοθέατων αρχαιολογικής σημασίας. Σύμφωνα με την Ιερά Σύνοδο οι κατακόμβες που βρίσκονται κοντά στο χωριό της Τρυπητής είναι το αρχαιότερο μνημείο της Χριστιανοσύνης.

Ο πολιτιστικός πλούτος καταδεικνύεται μέσα από τα μουσεία που διαθέτει το νησί. Μέσα από αυτά ο επισκέπτης έρχεται πιο κοντά στην ιστορία του τόπου. Στην Μήλο μπορεί κανείς να βρει τα παρακάτω μουσεία:

- Αρχαιολογικό Μουσείο στην Πλάκα

Στο νεοκλασικό κτίριο του Τσίλλερ κατασκευής 1870 εκτίθενται εκθέματα από τον προϊστορικό οικισμό της Φυλακωπής, συλλογή επιγραφών, γλυπτών και αντίγραφο της Αφροδίτης της Μήλου

- Ναυτικό Μουσείο στον Αδάμαντα

Η πλούσια μεταλλευτική ιστορία αποτελεί παράγοντα ανάπτυξης για το νησί το μουσείο άνοιξε τις πόρτες του το 1998

- Εκκλησιαστικό Μουσείο

Στην εκκλησιά της Αγίας Τριάδας στον Αδάμαντα στεγάζεται το εκκλησιαστικό Μουσείο που περιλαμβάνει στη συλλογή του αγιογραφίες που χρονολογούνται από τον 14ο και 17ο αιώνα

- Λαογραφικό Μουσείο στην Πλάκα

Εδώ ο επισκέπτης μπορεί να δει μια αναπαράσταση της καθημερινής ζωής ενός σπιτιού μετά την ελληνική επανάσταση. Το μουσείο δημιουργήθηκε το 1969 και στεγάζεται σ' ένα χαρακτηριστικό οίκημα της περιοχής.

Στο νησί υπάρχουν αρκετοί παραδοσιακοί οικισμοί από τους οποίους κάποιοι χρήζουν ειδικής προστασίας όπως η Πλάκα, το Κλήμα, η Τρυπητή και το Φουρκοβούνι. Στους παραθαλάσσιους οικισμούς χαρακτηριστικό γνώρισμα είναι τα σύρματα τα οποία είναι υπόσκαφα με έντονα χρώματα και αρχικά δημιουργήθηκαν για να φυλάσσονται οι βάρκες αλλά πλέον με κάποιες τροποποιήσεις χρησιμοποιούνται ως θερινά καταλύματα.

4.4 Η διοικητική διαίρεση και ο πληθυσμός του νησιού

Η περιφερειακή ενότητα της Μήλου περιλαμβάνει τους δήμους Σίφνου, Κιμώλου, Σερίφου και Μήλου. Σύμφωνα με την νέα διοικητική διαίρεση της χώρας και το πρόγραμμα Καλλικράτη ο Δήμος Μήλου αποτελείται από τις εξής κοινότητες :

- Τοπική κοινότητα Τρυπητής
- Τοπική κοινότητα Πέρα Τριοβάσαλου
- Δημοτική κοινότητα Τριοβάσαλου
- Δημοτική κοινότητα Αδάμαντα
- Τοπική Κοινότητα Μήλου

Περιμετρικά του νησιού βρίσκονται οι παρακάτω νησίδες που και αυτές υπάγονται στον Δήμο της Μήλου.

- Μικρή & Μεγάλη Αρκαδία
- Γλαρονήσια
- Καλόγηρος
- Βραχονησίδες Αρκούδες
- Αντίμηλος
- Πηλονήσιο
- Παξιμάδι

Η Μήλος έχει πρωτεύουσα την Πλάκα και πληθυσμό 4977 κατοίκους με βάση την τελευταία απογραφή του 2011.

4.5 Τα ήθη και τα έθιμα του νησιού

Όπως και σε όλα τα μέρη της Ελλάδας έτσι και στη Μήλο διοργανώνονται πανηγύρια σε ναούς και ξωκλήσια και παρακάτω είναι και οι ημερομηνίες.

Πιο συγκεκριμένα :

Τον Ιούνιο

- Του Αγίου Πνεύματος
- Των Αγίων Πάντων

Τον Ιούλιο

- 1 Ιουλίου στους Άγιους Αναργύρους
- 6 Ιουλίου στην Αγία Κυριακή
- 17 Ιουλίου στην Αγία Μαρίνα
- 19 Ιουλίου στον προφήτη Ηλία, στον Χάλακα
- 21 Ιουλίου στην Αγία Μαρκέλλα
- 25 Ιουλίου στην Αγία Παρασκευή
- 26 Ιουλίου στον Άγιο Παντελεήμονα
- 26 Ιουλίου στην Αγία Παρασκευή
- 27 Ιουλίου στον Εμπορειό
- 31 Ιουλίου Πρόοδος του Τιμίου Σταυρού στις Πλάκες

Τον Αύγουστο

- 5 Αυγούστου στον Παρασπόρο
- 14 Αυγούστου στη Ζεφυρία
- 15 Αυγούστου στον Αδάμαντα
- 17 Αυγούστου στην Κώμια
- 22 Αυγούστου στην Παναγία του Κήπου
- 22 Αυγούστου στην Παναγία τη Φανερωμένη, στην Τρυπητή
- 24 Αυγούστου στον Κήπο
- 26 Αυγούστου στα Πολλώνια
- 28 Αυγούστου στον Προβατά
- 29 Αυγούστου στου Κατσούλη
- 31 Αυγούστου του Παντοκράτορα , στο Μύτακα και οι Φωτιές

Σεπτέμβριος

- 6 Σεπτεμβρίου στον Άγιο Σώστη , στον Προβατά
- 7 Σεπτεμβρίου στην Παναγία την Ελεούσα , στα Ψαθάδικα
- 8 Σεπτεμβρίου στην Παναγία την Κορφιάτισσα, στην Πλάκα
- 13 Σεπτεμβρίου του Σταυρού
- 17 Σεπτεμβρίου στην Αγία Σοφία, στον Χάλακα

Στη Μήλο το Πάσχα υπάρχει το έθιμο του μαρουτιού. Υπάρχουν δύο εκκλησίες αντικριστά, ο Άγιος Σπυρίδωνας και ο Άγιος Γεώργιος όπου είναι δυο διαφορετικοί οικισμοί που λέγονται Τριοβάσαλος και Πέρα Τριοβάσαλος. Την Κυριακή του Πάσχα μαζεύονται όλοι οι κάτοικοι του νησιού και αφού κάψουν πρώτα τον Ιούδα μόλις χτυπήσουν οι καμπάνες 3 φορές ξεκινάνε να πετάνε δυναμίτες που σκάνε στον αέρα και φωνάζουν «άλειμμα» .

Την Πρωτομαγιά τα κορίτσια του νησιού μάζευαν λουλούδια και φτιάχνανε στεφάνια και το κρεμούσαν έξω από την πόρτα του σπιτιού τους. Εάν κάποιο αγόρι έπαιρνε το βράδυ το στεφάνι και το άφηνε στην πλατεία σήμαινε ότι υπήρχε ενδιαφερόμενος για την κοπέλα.

Ο «Κλήδονας» ήταν μια μαντική διαδικασία όπου 23 και 24 Ιουνίου αποκάλυπταν στις άγαμες κοπέλες το ποιόν θα παντρευτούν.

4.5.1 Τα τοπικά προϊόντα του νησιού

Μερικά από τα τοπικά προϊόντα του νησιού είναι

- Βαζάκια με γλυκό του κουταλιού κουφέτο το οποίο φτιάχνεται με κολοκύθα, μέλι και αμύγδαλα
- Πολλά τοπικά τυριά όπως το ξεροτύρι , η ξινομυζήθρα και το τουλουμοτύρι • Χωριάτικες κριθαροκουλούρες
- Τα πιταράκια τα οποία φτιάχνονται με ξερό τυρί ή ξινομυζήθρα και δυόσμο
- Η καρπουζόπιτα. Αξίζει να σημειωθεί ότι το γλυκό του κουταλιού κουφέτο σερβίρετε κυρίως στους γάμους του νησιού.

4.6 Η Συγκοινωνιακή υποδομή του νησιού

Το οδικό δίκτυο της Μήλου θεωρείται σχετικά ανεπτυγμένο. Οι κεντρικοί δρόμοι είναι ασφαλτοστρωμένοι αλλά συνυπάρχουν και με πολλούς χωματόδρομους. Στην ενδοχώρα του νησιού οι μετακινήσεις γίνονται με ΚΤΕΛ χρησιμοποιώντας σαν αφετηρία το λιμάνι του Αδάμαντα αλλά εφικτή είναι επίσης και η πρόσβαση σε ταξί τα οποία βρίσκονται σε ειδικά διαμορφωμένα σημεία στο λιμάνι και στο αεροδρόμιο. Το βασικό επιβατικό λιμάνι βρίσκεται στον Αδάμαντα ενώ το νησί διαθέτει και εμπορικό λιμάνι για την φορτοεκφόρτωση υλικών. Επίσης το νησί συνδέεται με την Κίμωλο από το λιμάνι στην περιοχή των Πολλωνίων. Γενικότερα το νησί της Μήλου είναι όλο το χρόνο συνδεδεμένο μέσω θαλάσσης και με τα άλλα νησιά των Κυκλάδων (μέσω ενδοκυκλαδικής διασύνδεσης) αλλά και με τον Πειραιά. Σε ότι αφορά την αεροπορική διασύνδεση στο νησί λειτουργεί αεροδρόμιο και βρίσκεται 4,5 χλμ. από τον Αδάμαντα. Σε αυτό εκτελούνται καθημερινά πτήσεις από το αεροδρόμιο της Αθήνας . Γενικά όμως οι υποδομές δεν είναι ιδιαίτερα επαρκείς και δεν επιτρέπουν την εξυπηρέτηση αναγκών της αυξανόμενης επιβατικής κίνησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο : Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ

5.1 Η τουριστική υποδομή του νησιού

Λιμάνια

Στον Αδάμαντα με δρομολόγια τους χειμερινούς μήνες Πειραιά, Σίφνο ,Κρήτη (Ηράκλειο) , Σέριφο, Κύθνο. Τους καλοκαιρινούς μήνες προστίθενται δρομολόγια για Πάρο , Κίμωλο, Φολέγανδρο, Σίκινο, Ίο , Θήρα (Σαντορίνη), Νάξο, Μύκονο, Σύρο, Ανάφη, Σητεία, Κάσος, Κάρπαθο, Διαφάνι (Κάρπαθος), Χάλκη, Ρόδος

Στα Πολλώνια βρίσκετε ένα μικρότερο λιμάνι με δρομολόγια για Κίμωλο κα το καλοκαίρι προστίθεται και ο Πολύαιγος.

Αεροδρόμια

Το μοναδικό αεροδρόμιο του νησιού βρίσκεται σε απόσταση περίπου 9 χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης του Αδάμαντα το οποίο μπορεί να φιλοξενήσει μικρά αλλά και μεγάλα αεροπλάνα και κάνει δρομολόγια μόνο από και προς την Αθήνα.

Μαρίνες

Στον κόλπο του Αδάμαντα με δυνατότητα ελλιμενισμού 40 σκαφών. Τα περισσότερα ξενοδοχεία και δωμάτια παρέχουν την δυνατότητα στους πελάτες τους να αγκυροβολήσουν στην θαλάσσια περιοχή μπροστά από το ξενοδοχείο ή τα δωμάτια.

Τοπικές συγκοινωνίες

Για τις εσωτερικές μετακινήσεις των επισκεπτών και κατοίκων υπάρχουν ιδιωτικά λεωφορεία που κάνουν πολλαπλά δρομολόγια σε όλο το νησί με προορισμούς Τριοβάσαλο, Πλάκα, Τρυπητή, Πολλώνια, Παλιοχώρι, Αχιβαδολίμνη, Σαρακήνικο και Προβατάς, με στάσεις στο δρόμο προς αυτούς τους προορισμούς.

Ξενοδοχεία και άλλου είδους καταλύματα

Σύμφωνα με το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας, το 2010 λειτούργησαν 136 καταλύματα στο νησί.

Πηγή: <https://milotravel.gr/>

5.2 Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού στο νησί

Οι αρχαιολογικοί χώροι, οι πολλαπλές περιοχές φυσικής ομορφιάς, οι απίστευτης ομορφιάς παραλίες, τα θρησκευτικά μνημεία, η γαστρονομία και τα γραφικά χωριά του νησιού, του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού του.

Παρακάτω θα αναφέρουμε κάποιες μορφές εναλλακτικού τουρισμού που θα μπορούσαν να αναδείξουν το νησί ως έναν εναλλακτικό τουριστικό προορισμό με την κατάλληλη ανάπτυξη και προώθηση.

5.2.1 Ιαματικός τουρισμός

Το νησί της Μήλου βρίσκεται αρκετά κοντά στο ηφαίστειο της Σαντορίνης και εξαιτίας των μετά-ηφαιστειακών δραστηριοτήτων διαθέτει και αρκετές ιαματικές πηγές. Ο Ιπποκράτης αναφέρει τα ιαματικά λουτρά της Μήλου στο σύγγραμμά του "Περί επιδημιών". Στις ιαματικές πηγές της Μήλου μπορούν να θεραπευτούν ρευματοειδείς αρθρίτιδες, παθήσεις των περιφερειακών νεύρων, δερματολογικές αλλά και γυναικολογικές παθήσεις. Οι πηγές που υπάρχουν στο νησί μπορούν να βρεθούν στα Λουτρά Λάκκου Αδάμαντα, Λουτρά Χάρου Αδάμαντα, Αλυκές, Κάναβα, Προβατάς, Παλιοχώρι, Σκινωπή, Τρία Πηγάδια.

Πηγή: <http://www.milos-tours.gr/what-to-see-do/therapeutic-tourism/>

5.2.2 Αθλητικός τουρισμός

Η Μήλος το 2018 και το 2019 πέτυχε σημαντική διεθνή προβολή στον αθλητικό τουρισμό με την συμμετοχή και την φιλοξενία του παγκόσμιου πρωταθλήματος των JET SKI στην Ελλάδα με τίτλο: AKROPOLIS JETRAID που διεξήχθη το διάστημα 4- 10 Ιουνίου 2018. Το γεγονός αυτό παρακολούθηθηκε από 1.200.00 viewers οι οποίοι ξεναγηθήκαν στις απίστευτες ομορφιές του νησιού μέσα από τα Social Media

Πηγή: <https://money-tourism.gr/pagkosmia-provoli-tis-miloy-ton-thalassio-athlitiko-toyrismo/>

Πηγή: <https://www.gnoristetinellada.gr/nea/3563-athlitikos-tourismos-pagkosmia-provoli-tis-milou>

5.2.3 Τουρισμός αναψυχής

Στην Μήλο οι τουρίστες μπορούν να κάνουν πολλές δραστηριότητες για την αναψυχή τους. Για παράδειγμα μπορούν να κάνουν μια ημερησία κρουαζιέρα τον γύρο του νησιού με το караβάκι ή ιστιοπλοϊκό της επιλογής τους, μπορούν να επιλέξουν να είναι μόνοι τους ή με αλλά άτομα, μπορούν να πάνε μια κρουαζιέρα “party” ή μια πιο “family friendly”. Το βράδυ μπορούν να βγουν για χορό και διασκέδαση σε ένα από τα πολλά νυχτερινά κέντρα του Αδάμαντα ή στα Πολλώνια. Επίσης στην πλατεία του Αδάμαντα διοργανώνεται καθ’ολη την διάρκεια του καλοκαιριού ένα μικρό λούνα παρκ για τους νεότερους επισκέπτες του νησιού.

Πηγή: https://www.tsakanos.gr/sightseeing-tours_el/

5.2.4 Θρησκευτικός τουρισμός

Η Ιερά Σύνοδος έχει ανακηρύξει την Μήλο ως ιερό νησί, λόγω της ύπαρξης Παλαιοχριστιανικών Κατακομβών. Το νησί είναι ένα από τα λίγα που έχει Εκκλησιαστικό Μουσείο αλλά και πάνω από 140 εκκλησιές και ξωκλήσια, στις οποίες φυλάσσονται κάποια από τα πιο σημαντικά έργα, εικόνες και κειμήλια των περασμένων αιώνων επίσης έχουν και ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό και καλλιτεχνικό ενδιαφέρον. Όλες οι εκκλησιές του νησιού έχουν απέριτη και λιτή αρχιτεκτονική είναι κατάσπρες και σχεδόν πάντα βρίσκονται στο κέντρο του χωριού ή πάνω σε βράχια με θέα τη θάλασσα. Κάποιες από τις πιο γνωστές εκκλησιές είναι:

Αδάμαντας

Η Κοίμηση της Θεοτόκου

Άγιος Χαράλαμπος

Γενέσιον της Θεοτόκου ή Παναγία Κορφιάτισσα

Άγιος Νικόλαος

Παναγία των Ρόδων

Υπαπαντή του Χριστού ή Παναγία Θαλασσίτρα.

Μέσα Παναγία ή Παναγία Σκινιώτισσα

Πλάκες

Άγιος Χαράλαμπος

Τριοβάσαλος

Άγιος Σπυρίδωνας

Νεκροταφείο των επάνω χωριών

Πέρα Τριοβάσαλος

Άγιος Γεώργιος

Τρυπητή

Άγιος Νικόλαος

Παναγία Τουρλιανή

Κλήμα

Προφήτης Ηλίας

Παναγία Φανερωμένη

Ζεφυρία

Παναγία Πορτιανή & Άγιος Χαράλαμπος

Χάλακας

Αγία Μαρίνα

Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος ή Σιδεριανός

Προφήτης Ηλίας

Κήπος

Παναγία του Κήπου

Πολλώνια

Αγία Παρασκευή.

Παλαιοχριστιανικές Κατακόμβες

Στην εκκλησία της Αγίας Τριάδας, η οποία βρίσκεται κοντά στο λιμάνι του Αδάμαντα, φιλοξενείται και το Εκκλησιαστικό μουσείο από το 2000. Η εκκλησία αυτή, που μετρά χίλια χρόνια ζωής και το είδος της συναντάτε πολύ σπάνια (υπάρχει μόνο άλλη μία εκκλησία, στην Πελοπόννησο, στο Λεβίδι Αρκαδίας) είναι και ένα πολύ ενδιαφέρον αρχιτεκτονικό μνημείο.

Πηγή: <https://www.enikos.gr/society/71803/thrisketikos-tourismos-sti-milo>

5.2.5 Θαλάσσιος τουρισμός

Ο θαλάσσιος τουρισμός είναι ένα είδος τουρισμού που μπορεί να αναδειχθεί πολύ στην Μήλο καθώς το νησί διαθέτει περίπου 70 θαλασσιές παραλίες. Στην Μήλο ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει ημερήσιες κρουαζιέρες στον γύρο του νησιού, μπορεί επίσης να νιώσει μια πραγματική εμπειρία ενός ψαρά του νησιού στις πολλαπλές εκδρομές με ψαροκάικα, μπορεί να κάνει επίσης και καταδύσεις σε διάφορες παραλίες αλλά και σημεία του νησιού με καραβάκι ή χωρίς τέλος μπορεί να δοκιμάσει και την πολυτέλεια του τουρισμού yachting που είναι μια μοναδική εμπειρία καθώς απολαμβάνει τον συνδυασμό των μαγευτικών αξιοθέατων αλλά και ονειρεμένων παραλιών του νησιού.

Πηγή: <http://www.opengov.gr/tourism/?p=1443>

5.2.6 Πολιτιστικός τουρισμός

Ο πολιτιστικός τουρισμός είναι ο κύριος λόγος που πολλοί τουρίστες επισκέπτονται το νησί από όλο τον κόσμο καθώς το νησί είναι πλούσιο σε πολιτιστικά μνημεία και αξιοθέατα, κάστρα, μουσεία, εκκλησιές και μοναστήρια.

Μνημεία και αξιοθέατα

• **Κατακόμβες:** Από τα πιο γνωστά πολιτιστικά αξιοθέατα του νησιού είναι κατακόμβες, οι οποίες είναι σπηλιές 150 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας και ήταν ο πρώτος τόπος όπου συγκεντρώνονταν οι πρώτοι Χριστιανοί αλλά και το πρώτο κοινοτικό νεκροταφείο που δημιουργήθηκε τον 2ο μ.Χ. αιώνα. Οι Κατακόμβες της Μήλου είναι μοναδικές με τέτοιο μέγεθος σε όλη την Ελλάδα και είναι από τα πιο γνωστά Χριστιανικά μνημεία παγκοσμίως, μαζί με τις κατακόμβες της Ρώμης και των Αγίων Τόπων. • **Θειωρυχεία:** Μια από τις πιο γνωστές παραλίες που συνδυάζει μια βουτιά στην θάλασσα με την σύγχρονη ιστορία του νησιού είναι τα Θειωρυχεία. Εκεί βρίσκονται αρκετές εγκαταστάσεις ενός τυπικού ορυχείου του μεσοπολέμου καθώς την δεκαετία του 1930 το θειωρυχείο ήταν στις δόξες του. Στον χώρο βρίσκονται ακόμα όλες οι σκουριασμένες εγκαταστάσεις της

μεταφοράς του θείου, τα ερειπωμένα γραφεία, τις στοές εξόρυξης, εργαλεία και διάφορα αγνώστου χρήσης αντικείμενα. Επίσης το θείο και η σκουριά έχουν χρωματίσει όλη την περιοχή των θειωρυχείων ακόμη και την παραλία με γήινα έντονα χρώματα με αποχρώσεις του κόκκινου, κίτρινου αλλά και καφέ. Η λειτουργία των θειωρυχείων σταμάτησε την δεκαετία του 1960.

- Ακρωτήριο Βάνι: περίπου 25 χλμ. από το λιμάνι της Μήλου, βρίσκεται ένας ιδιαίτερος τόπος, το ακρωτήρι Βάνι. Εκεί πέρα το 1898 ξεκίνησε η εξόρυξη μαγγανίου. Παλιότερα εκεί βρισκόταν ο βυθός ενός ηφαιστειακού κρατήρα στη θάλασσα. Σήμερα θα συναντήσει κάποιος ότι έχει αφήσει το πέρασμα του χρόνου όπως παλιές στοές, σπηλιές, ερείπια κτιρίων όπως και το ορυχείο που αποτελεί ένα μεγάλο άνοιγμα στην άκρη του κάβου. Το έδαφος αποτελείται από ψιλή κόκκινο-κίτρινη άμμο. Ανάμεσα από τα κτήρια υπάρχει και ένα πέρασμα το οποίο οδηγεί στη παραλία με τις πολύχρωμες πέτρες. Εκεί βρίσκεται και ο ψηλός βράχος του ακρωτηρίου Βάνι, μια πολύ γνωστή αναρριχητική τοποθεσία.
- Χιβαδόλιμνη: Η Χιβαδόλιμνη είναι ο μεγαλύτερος φυσικός υγρότοπος των Κυκλάδων, είναι ο κύριος σταθμός μεταναστευτικών πουλιών όπως ο μαυροπετρίτης, σπάνιο μεταναστευτικό γεράκι, η Λιμόζα, ο Καλαμόκιρκος, ο Μικροτσικινιάς, το Μουστακογλάρονο, ο Συκοφάγος και ο Ψαραετός.
- Ναυάγιο Μήλου: Στα ανατολικά της περιοχής του Σαρακίνικου βρίσκεται το μοναδικό ναυάγιο του νησιού. Το εν λόγω πλοίο είναι ένα δεξαμενόπλοιο όπου τον Δεκέμβρη του 2003 καθώς κατευθυνόταν προς την Αίγυπτο έμεινε ακυβέρνητο έξω από την Ύδρα και αργότερα παρασύρθηκε και έφτασε στο Σαρακίνικο όπου κόπηκε στα δυο και έμεινε εκεί να θυμίζει μια άλλη κατάσταση και εποχή.
- Γλαρονήσια: Τα Γλαρονήσια είναι 4 βραχονησίδες μοναδικής ομορφιάς. Πρόκειται για εξάπλευρες ηφαιστειακές δημιουργίες, βρίσκονται περίπου ένα ναυτικό μίλι από τα Απολλώνια. Είναι από βασάλτη και σίγουρα κάτι τέτοιο δε περιμένεις να συναντήσεις μέσα στη θάλασσα. Τα Γλαρονήσια μπορείς να τα επισκεφτείς παίρνοντας ένα από τα καϊκάκια που φεύγουν από διάφορα σημεία του νησιού.

Μουσεία

- Αρχαιολογικό μουσείο Μήλου : Το αρχαιολογικό μουσείο στεγάζεται σε ένα νεοκλασικό του 19ου αιώνα το οποίο μετατράπηκε σε μουσείο το 1985. το εντυπωσιακότερο έκθεμα που βρίσκεται στο μουσείο είναι το γύψινο αντίγραφο της Αφροδίτης της Μήλου , το οποίο είναι προσφορά του μουσείου του Λούβρου. Το μουσείο περιλαμβάνει σημαντικά εκθέματα από τον προϊστορικό οικισμό της Φυλακωπής, ανάμεσά τους και η πασίγνωστη Κυρά της

Φυλακωπής όπως επίσης και δείγματα Οψιανού φανερώνοντας τη σημασία αυτού στην ανάπτυξη του νησιού.

- Εκκλησιαστικό Μουσείο Μήλου : Το εκκλησιαστικό μουσείο στεγάζεται στον ιερό ναό της Αγίας Τριάδας , μια από τις παλιότερες και ομορφότερες εκκλησίες στην Μήλο. Στο μουσείο φιλοξενούνται κειμήλια από τα τελευταία 600 χρόνια

- Λαογραφικό μουσείο Μήλου : Ιδρύθηκε το 1969 από την Ένωση Μηλίων της Αθήνας. Στεγάζεται σε ένα χαρακτηριστικό σπίτι της Μήλου με σκοπό να παρουσιάσει μέσα από την οργάνωση των χώρων ενός σπιτιού τις ιδιαιτερότητες της καθημερινής ζωής της Μήλου την περίοδο μετά την επανάσταση του 1821 μέχρι τον μεσοπόλεμο. Στο λαογραφικό μουσείο βρίσκονται εκθέματα από αστικά, αρχοντικά αλλά και αγροτικά σπίτια.

- Μεταλλευτικό μουσείο Μήλου : Το μεταλλευτικό μουσείο στην Μήλο ιδρύθηκε το 1998. στο μουσείο παρουσιάζεται η γεωλογική ηφαιστειακή φύση του νησιού , επίσης υπάρχει ο ορυκτός πλούτος του νησιού , η μεταλλευτική του ιστορία αλλά και εργαλεία από τα τελευταία 150 έτη.

- Ναυτικό μουσείο Μήλου: Το Μουσείο άνοιξε τον Σεπτέμβρη του 2008 και βρίσκεται στο λιμάνι του Αδάμαντα σε ένα κτίριο της παλιάς Κοινότητας του νησιού. Το μουσείο συγκεντρώνει εκθέματα που έχουν σχέση με τη ναυτική δραστηριότητα του νησιού που χρονολογούνται από την προϊστορική εποχή, με εργαλεία από οψιδιανό, συνεχίζουν στην ναυμαχία της Σαλαμίνας και τέλος στα νεότερα χρόνια. Στο Ναυτικό Μουσείο υπάρχουν επίσης πολλοί σπάνιοι χάρτες, από τα χέρια ειδικών χαρτογράφων.

Κάστρο

- Κάστρο της Πλάκας : Κάστρο στην Πλάκα είναι χτισμένο στον λόφο του Προφήτη Ηλία. Η θέα από το Κάστρο είναι μια από τις πιο γνωστές και πιο συχνά επισκεπτόμενες θέες του νησιού καθώς φαίνεται ο κόλπος της Μήλου αλλά και όλη η βόρεια πλευρά του νησιού. Το Κάστρο δεν έχει τείχη, αλλά όπως τα περισσότερα κάστρα στις Κυκλάδες είναι ένας οχυρωμένος οικισμός ο οποίος προστατεύεται από τον τρόπο που είναι χτισμένα τα σπίτια τριγύρω του. Στην περιοχή γύρω από το κάστρο βρίσκονται πολλές εκκλησίες με από τις πιο σημαντικές να είναι η Παναγία η Θαλασσίτρα και η Παναγία η Σκινιώτισσα αλλά και πολλά γραφικά σπίτια.

Αρχαιολογικοί χώροι

- Προϊστορική Πόλη Φυλακωπής : Στον δρόμο που κατευθύνεται προς τα Πολλώνια βρίσκονται διάφορα ευρήματα από την αρχαία πόλη της Φυλακωπής, η οποία θεωρείται από τους σημαντικότερους οικισμούς του Κυκλαδικού πολιτισμού επίσης και η σημαντικότερη πόλη του προϊστορικού Αιγαίου. Ήταν κατοικημένη από τα τέλη της 3ης χιλιετίας π.Χ έως και την μυκηναϊκή εποχή , τότε ιδρύθηκε και ένα μεγαλόσχημο ηγεμονικό κτίριο, που μοιάζει με τα ανάκτορα της ηπειρωτικής χώρας. Η πόλη έγινε ένα από τα μεγαλύτερα εμπορικά και πολιτιστικά κέντρα της εποχής χάρη στο εμπόριο της πολύτιμης πέτρας του οψιδιανού, για αυτό και αναπτύχθηκε ραγδαία, απέκτησε πολύ δύναμη, και αργότερα όρθωσε κυκλώπεια τείχη για τους εισβολείς, καταστράφηκε και αναστήθηκε τρεις φορές. Σήμερα το μεγαλύτερο μέρος της πόλης βρίσκεται κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας.

- Αρχαία Πόλη Κλήματος : Στον οικισμό στο Κλήμα βρίσκονται τα ερείπια του παλιού Κλήματος, το οποίο ήταν το πρώτο λιμάνι του νησιού. Μετά όμως από την παρακμή και καταστροφή της Φυλακωπής, οι Δωριείς έχτισαν από το νότιο τμήμα της Τρυπητής μέχρι και την περιοχή του σημερινού Κλήματος, τη δεύτερη μεγάλη πόλη του νησιού . Το Κλήμα είναι ένα τα πιο διάσημα μέρη της Μήλου καθώς εκεί βρέθηκαν το 1820 από έναν αγρότη τα έξι κομμάτια του αγάλματος της Αφροδίτης της Μήλου, όπου αργότερα μετακινήθηκαν στο Λούβρο.

• Αρχαίο Ρωμαϊκό Θέατρο : Το αρχαίο θέατρο του νησιού είναι ο καλύτερα διατηρημένος αρχαιολογικός χώρος του νησιού και βρίσκεται ανάμεσα στην Τρυπητή και το Κλήμα. Εκτός από το θέατρο περιλαμβάνει και πολλά ίχνη οχύρωσης με πολλά κομμάτια του αρχαίου τοίχους να σώζονται ακόμα.

Πηγή: <http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/Milos>

5.2.7 Αλιευτικός τουρισμός

Για τον αλιευτικό τουρισμό του νησιού θα αναφερθούμε στην εκπαιδευτική δράση του οργανισμού “Εναλεία”, που απευθύνεται σε επαγγελματίες αλιείς και υποστηρίζεται από τον Cyclades Preservation Fund. Είναι γνωστή για τους τομείς της βιώσιμης αλιείας και του αλιευτικού τουρισμού, και έχει ως στόχο ένα βιώσιμο θαλάσσιο περιβάλλον. Αξίζει να αναφερθεί πως το περιβαλλοντικό πρόγραμμα των Ηνωμένων εθνών επέλεξε το πρόγραμμα ως ένα από τις 5 καλύτερες δράσεις μέσα στην Ευρώπη με θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον το 2019. Μια από τις πολλές δράσεις του προγράμματος είναι το πρόγραμμα για του επαγγελματίες αλιείς πάνω στον αλιευτικό τουρισμό με την υποστήριξη των Cyclades Preservation Fund και Costas M. Lemos Foundation. Το καλοκαίρι του 2019 η ομάδα της “Εναλείας” με τους διάφορους ιδρυτές της επισκέφθηκαν πιλοτικά πολλά νησιά όπως η Μήλος, η Ζάκυνθος, η Κίμωλος και η Λευκάδα και εκπαιδύσαν συνολικά 46 επαγγελματίες ψαράδες.

Πηγή: <https://milosvoice.gr/milos-alieytikos-toyrismos-video/>

5.2.8 Συνεδριακός τουρισμός

Κέντρο του συνεδριακού τουρισμού του νησιού είναι το Συνεδριακό Κέντρο Μήλου – Γεώργιος Ηλιόπουλος το οποίο βρίσκεται στον Αδάμαντα. Δημιουργήθηκε από την Καίτη Κυριακοπούλου στη μνήμη του πατέρα της, Γεωργίου Ηλιοπούλου. Το κτήριο στο οποίο στεγάζονταν παλαιότερα ήταν εργοστάσιο κατεργασίας καολίνης το οποίο αναστηλώθηκε για

το σκοπό αυτό. Αρχικά το κτίριο προβλεπόταν να μείνει ως χώρος βιομηχανικής κληρονομιάς αλλά η απόφαση να αξιοποιηθεί ως κέντρο για συνεδριών και πολλαπλών εκδηλώσεων έδωσε λύση στο πρόβλημα της ελλείψεως μεγάλων αιθουσών στη Μήλο. Μέσα από τα συνέδρια που γίνονται το Κέντρο προσελκύει πολλές εναλλακτικές μορφές τουρισμού παράλληλα με τα πολιτιστικά δρώμενα τα οποία φιλοξενεί όπως διαλέξεις, μουσικές εκδηλώσεις κ.λ.π συνεισφέρει στη πολιτιστική ανάπτυξη αλλά και τη ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού της Μήλου.

Πηγή: <https://www.miloscenter.gr/skm/>

5.2.9 Μεταλλευτικός τουρισμός

Η Μήλος είναι ένα νησί πλούσιο από μεταλλεύματα για αυτό και πολλοί είναι αυτοί που ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη του μεταλλευτικού τουρισμού στο νησί. Για αυτό με στόχο την ανάδειξη της «κρυφής Μήλου», δηλαδή του γεωλογικού και ιστορικού πλούτου του νησιού, το Μεταλλευτικό Μουσείο Μήλου μαζί με τη χορηγία του ομίλου S&B Βιομηχανικά Ορυκτά, δημιούργησε το "Miloterranean Geo Experience". Το πρόγραμμα αυτό συμπεριλαμβάνει την δημιουργία επτά λεπτομερώς χαρτογραφημένων διαδρομών σε περιοχές που έχουν μεγάλο ιστορικό και γεωλογικό ενδιαφέρον, τα οποία θα έχουν αντίστοιχα επιμελημένα κείμενα αλλά και χάρτες ξενάγησης, οι οποίοι θα δείχνουν στο περιηγητή το απίστευτο μεταλλευτικό παρελθόν και παρόν, την μοναδική γεωλογία και το ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον, αναδεικνύοντας ως τώρα μια Μήλο που δεν γνωρίζει ο κόσμος. Πηγή: <https://www.miloscenter.gr/skm/>

5.2.10 Αστική εξερεύνηση

Η αστική εξερεύνηση δεν είναι μια από της πιο γνωστές μορφές τουρισμού που προσελκύει τουρίστες στο νησί διότι μόνο ένα μέρος μπορεί να συμπεριληφθεί στην κατηγορία αυτής της μορφή τουρισμού και αυτό είναι το γερμανικό καταφύγιο του Αδάμαντα. Το συγκεκριμένο καταφύγιο Κατασκευάστηκε κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και προοριζόταν στο να προστατέψει τους κατοίκους του νησιού. Πιο συγκεκριμένα η απόφαση πάρθηκε από τον γερμανικό στρατό. Το καταφύγιο όταν χτίστηκε είχε δύο κυρίες εισόδους και άλλες δύο βοηθητικές και περιείχε δώδεκα μεγάλους θαλάμους, όπου ο καθένας είχε άλλη χρήση όπως θαλάμους για ασύρματους, με δεξαμενή νερού κ.τ.λ. στο καταφύγιο αυτό κατέφευγαν οι κάτοικοι του νησιού το '44 όταν ένα βρετανικό καταδρομικό βομβάρδισε τον Αδάμαντα για πρώτη φορά.

Πηγή: <http://urbanspeleology.blogspot.com/2015/01/blog-post.html>

5.3 SWOT ANALYSIS της Μήλου

Η ανάλυση SWOT είναι ένα εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού που είναι το ακρωνύμιο των λέξεων Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats. Τα δύο πρώτα αφορούν το εσωτερικό της επιχείρησης/προϊόν/αγοράς ενώ τα δύο τελευταία αφορούν τους εξωτερικούς παράγοντες. (Westwood, 2006). Σε αυτή την ενότητα θα γίνει μια συνοπτική ανάλυση των δυνατών σημείων (strengths), των αδυναμιών (weaknesses), των ευκαιριών (opportunities) και των κινδύνων (threats) που σχετίζονται με την Μήλο ως έναν τουριστικό προορισμό. Στην ανάλυση αυτή θα καταγραφούν συνοπτικά τα πιο σημαντικά σημεία της υπάρχουσας κατάστασης του νησιού σε σχέση με την ελληνική αλλά και παγκόσμια τουριστική αγορά. Σημαντικό είναι να σημειωθεί πως τα ισχυρά σημεία και οι αδυναμίες αφορούν κυρίως τον τουριστικό προορισμό της Μήλου ενώ οι ευκαιρίες και οι απειλές προέρχονται και επηρεάζονται κυρίως από εξωτερικούς παράγοντες.

5.3.1 Δυνατά σημεία (strengths)

- Αίσθημα φιλοξενίας
- Καλή γεωγραφική θέση στις Κυκλάδες
- Ελκυστικοί φυσικοί πόροι(παραλίες, ενδοχώρια)
- Θαλάσσια σπορ (water sports, jet sky)
- Ύπαρξη αλλά και δυνατότητα ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- Σημαντικοί πολιτιστικοί πόροι
- Τοπικά προϊόντα

5.3.2 Αδυναμίες (weaknesses)

- Έντονη εποχικότητα
- Επικέντρωση τουριστικής ανάπτυξης κυρίως στα βόρεια του νησιού
- Ελλιπής υποδομές στο νησί κυρίως στο λιμάνι και στο αεροδρόμιο
- Ελλιπής πληροφόρηση του τουριστικού προϊόντος στους αναμενόμενους επισκέπτες
- Έλλειψη πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- Μέτριο επίπεδο αισθητικής σε περιβάλλον χώρους(καθαριότητα δημόσιων χώρων, παραλιών)

5.3.3 Ευκαιρίες(opportunities)

- Συγκριτικά με την υπόλοιπη Ευρώπη οι μεσογειακές χώρες παρουσιάζουν την μεγαλύτερη αύξηση επισκεπτών στο νησί
- Πολιτική βούληση για την βελτίωση του τουρισμού στην Ελλάδα σε θέματα υποδομών και προβολής
- Άνοιγμα νέων αγορών(Ρωσία, Κίνα, Ιαπωνία, πρωί ανατολικές χώρες)
- Αύξηση της ζήτησης των εναλλακτικών αλλά και των ειδικών μορφών τουρισμού
- Μεγάλη αύξηση της χρήσης του διαδικτύου που ταυτόχρονα συμβάλει στην αύξηση των μεριδίων των μεμονωμένων επισκεπτών

5.3.4 Κίνδυνοι(threats)

- Μεγάλος ανταγωνισμός μέσα στην μεσόγειο ο οποίος εντείνεται με τη συνεχή αύξηση εταιριών χαμηλού κόστους
- Υψηλό κόστος ακτοπλοϊκών εισιτηρίων
- Η διεθνής οικονομική κρίση η οποία έχει αβέβαιες επιπτώσεις στην εσωτερική αλλά και την παγκόσμια τουριστική αγορά
- Ανταγωνισμός με άλλους ελληνικούς τουριστικούς προορισμούς λόγω της συνεχούς βελτίωσης των τουριστικών υποδομών τους αλλά και την συστηματικότερη προβολή τους

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

6.1 Πως μπορεί να προβληθεί η Μήλος

Η Μήλος ως τουριστικός προορισμός διαθέτει πολλά μέρη, παραλίες, δραστηριότητες, έθιμα, πολιτιστικά και πολιτισμικά στοιχεία για τα οποία είναι άξια θαυμασμού και επίσκεψης. Λόγω της ταχείας ανάπτυξης της τεχνολογίας όλα αυτά πλέον είναι πολύ εύκολο να προωθηθούν κυρίως λόγω του διαδικτύου και για αυτόν τον λόγο παρατηρείται και μεγαλύτερο ποσοστό ταξιδιωτών τα τελευταία χρόνια. Είναι ένα νησί με πολλά φιλόξενα μικρά χωριουδάκια όπως τον Αδάμαντα που είναι ένα παραλιακό χωριουδάκι και αποτελεί το λιμάνι του νησιού και εκεί βρίσκεται συνήθως και ο περισσότερος κόσμος. Επίσης, η πρωτεύουσα του νησιού είναι η Πλάκα που βρίσκεται στις παρυφές του Κάστρου και εκεί μπορεί κάποιος να θαυμάσει το υπέροχο ηλιοβασίλεμα. Επιπλέον υπάρχουν κι άλλα μικρά χωριουδάκια στα οποία μπορείς να θαυμάσεις τα αμέτρητα σοκάκια τους και την αρχιτεκτονική τους. Παραπάνω λόγοι για να επισκεφτεί κάποιος το νησί είναι οι παραλίες όπως το κλέφτικο που διαθέτει ένα σύνολο γκριζόλευκων βράχων με παράξενες μορφές είτε τον Παπάφραγκα που είναι σαν ένα μικρό σπήλαιο είτε το Σαρακήνικο με λευκούς ηφαιστειακούς σχηματισμούς και άλλες πολλές παραλίες. Επίσης, δεν μπορεί να παραληφθεί και αποτελεί ιδιαίτερη σημαντικότητα το ότι στη Μήλο υπάρχουν οι αρχαίοι χριστιανικοί τάφοι, οι Κατακόμβες. Επιπλέον, ειδικά για τους ταξιδιώτες που ενδιαφέρονται για θαλάσσιες δραστηριότητες η Μήλος είναι από τις πιο κατάλληλες επιλογές καθώς έχει φροντίσει να υπάρχουν παροχές για wing surfing, water ski, jet ski, beach tennis – volley, canoe- kayak, καταδύσεις, ψάρεμα κλπ. Πολλοί άνθρωποι κυρίως μεγάλης ηλικίας μπορούν να επισκεφτούν το νησί λόγω των ιαματικών λουτρών, που από τα αρχαία χρόνια έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τέλος, ο δήμος έχει μεριμνήσει ώστε να υπάρχουν караβάκια σε δύο πλευρές του νησιού ώστε να μπορεί ο κάθε ταξιδιώτης να γνωρίσει όλο το νησί και να επιστρέψει με μια πολύ ευχάριστη ανάμνηση.

6.2 Πώς μπορεί ο εναλλακτικός τουρισμός να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη της Μήλου

Η οικονομία ενός νησιού καθώς και της ευρύτερης χώρας αναπτύσσεται χάρις στον τουρισμό. Τα οφέλη της Μήλου από τον εναλλακτικό τουρισμό είναι πολλά και μέσα σε αυτά είναι η οικονομία της. Είναι γνωστό πως κατά την καλοκαιρινή σεζόν στα νησιά οι τιμές διαφέρουν σε αντίθεση με την χειμερινή σεζόν λόγω της άφιξης πολλών ταξιδιωτών με σκοπό την κερδοφορία. Μέσα από τον εναλλακτικό τουρισμό όμως ο ταξιδιώτης έχει την επιλογή με έναν πιο φιλικό τρόπο για το περιβάλλον να έρθει στο νησί και να περάσει το ταξίδι του με πολύ λιγότερα χρήματα αναλόγως το ενδιαφέρον του. Αυτό συμβαίνει γιατί όταν κάποιος τουρίστας έρχεται στο νησί με κάποιο κίνητρο (στην προκειμένη για κάποια μορφή εναλλακτικού τουρισμού) ξέρει από πριν το χρηματικό ποσό που έχει να καταθέσει και έτσι δεν έρχεται σε δύσκολη θέση. Ταυτόχρονα, μέσα από τον κόσμο που έχουν προσελκύσει οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού, έχει αυξηθεί και η οικονομία του νησιού καθώς πλέον δεν υπάρχουν επισκέπτες μόνο την καλοκαιρινή σεζόν, αλλά και την χειμερινή. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του εισοδήματος αλλά και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Συμπερασματικά, με τις ειδικές μορφές εναλλακτικού τουρισμού επωφελείται οικονομικά το κράτος, δημιουργήθηκαν νέες θέσεις εργασίας και έτσι μειώθηκε σημαντικά το ποσοστό ανέργων, αυξήθηκε η ζήτηση για προϊόντα και υπηρεσίες. Αξίζει να σημειωθεί το γεγονός πως όποιος εργάζεται εποχιακά, τους χειμερινούς μήνες του χορηγείται επίδομα ανεργίας.

6.3 Πως μπορεί ο εναλλακτικός τουρισμός να συμβάλει στην τουριστική προώθηση της Μήλου

Με την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού ξεκίνησε να προσελκύεται πιο συγκεκριμένη και ιδιαίτερη ομάδα ταξιδιωτών. Πιο συγκεκριμένα , είναι γνωστό πως μέχρι και το 1960 υπήρχαν πολλές αρνητικές συνέπειες στο φυσικό περιβάλλον.

Πλέον, οι ταξιδιώτες προτιμάνε τις μέρες που θα έχουν ελεύθερο χρόνο είτε άδεια από τη δουλειά είτε την ανάγκη απλώς για μια μικρή ‘απόδραση’ να την αξιοποιήσουν σε κάποια εναλλακτική μορφή τουρισμού παρά να την εκμεταλλευτούν για απλή ξεκούραση , χαλάρωση , αδράνεια. Αυτό και βέβαια είναι θετικό τόσο για την ψυχολογία του ατόμου όσο και την σωματική του υγεία. Ο εναλλακτικός τουρισμός βοήθησε στην τουριστική προώθηση της Μήλου καθώς προσελκύει στο νησί ταξιδιώτες οι οποίοι σέβονται το περιβάλλον και εκτός αυτού να μην παραλείπεται το γεγονός ότι μέσα από τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού ξεκίνησαν να επισκέπτονται το νησί και πολλοί νέοι του εξωτερικού.

6.4 Πως μπορεί ο εναλλακτικός τουρισμός να συμβάλει στην πολιτιστική προώθηση της Μήλου

Ο πολιτιστικός τουρισμός αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο καθώς πάντα με τα χρόνια το κίνητρο για κάθε ταξιδιώτη κατά την άφιξη του ήταν να επισκέπτεται αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικά μνημεία, θρησκευτικά μνημεία κλπ.

Συγκεκριμένα βέβαια, στη χώρα μας υπάρχει έντονα η ανάγκη για εξερεύνηση του πολιτισμού μας κυρίως λόγω της αρχιτεκτονικής αξίας, των παραδοσιακών οικισμών, των ιστορικών μνημείων καθώς και λόγω των πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Συνήθως οι ταξιδιώτες επισκέπτονται ένα μέρος για να γνωρίσουν

- Χώρους και μνημεία της αρχαιότητας
- Βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία
- Μεσαιωνικά μνημεία
- Παραδοσιακούς οικισμούς
- Κτήρια νεοκλασικού ρυθμού
- Βιομηχανική κληρονομιά (ορυχεία, ναυπηγεία , μεταλλευτικό μουσείο)
- Ηφαίστεια (που είχαν άμεση δράση στη διαμόρφωση του νησιού)
- Εκδηλώσεις και φεστιβάλ του νησιού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο: Η ΕΡΕΥΝΑ

7.1 Γενικά στοιχεία της έρευνας

7.1.1 Χρονική περίοδος

Η έρευνα διενεργήθηκε στο νησί της Μήλου κατά τους καλοκαιρινούς μήνες του Ιουνίου, Ιουλίου, Αύγουστου και Σεπτεμβρίου το έτος 2020. Ξεκινήσαμε στα μέσα του Ιουνίου και τελειώσαμε στα μέσα του Σεπτεμβρίου.

ΜΗΝΑΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΙΟΥΝΙΟΣ	6	6%
ΙΟΥΛΙΟΣ	15	15%
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	56	56%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	23	23%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100%

7.1.2 Δείγμα

100 ερωτηματολόγια δοθήκαν σε τουρίστες οι οποίοι έμεναν στο νησί της Μήλου.

7.1.3 Γεωγραφική διασπορά

Χωρίσαμε το νησί σε 16 κατηγορίες-δημοτικά διαμερίσματα σύμφωνα με τους οποίους λειτουργούν και οι περισσότεροι ταξιδιωτικοί πράκτορες του νησιού.

Οι 16 κατηγορίες είναι:

1. Αδάμαντας
2. Πλάκα
3. Πολλώνια
4. Ζεφυρία
5. Φυροπόταμος
6. Τρυπητή
7. Τριοβάσαλος
8. Αχιβαδόλιμνη
9. Κλέφτικο
10. Μανδράκια
11. Προβατάς
12. Κλήμα
13. Θειωρυχεία
14. Σαρακύνικο
15. Αγία Κυριακή
16. Τσιγκράδο

Και για την καλύτερη διασπορά μοιράσαμε ισόποσα τα ερωτηματολόγια σε:

1. Παραλίες, καφετέριες, δρόμοι κ.α
2. Θρησκευτικά μνημεία
3. Ξενοδοχεία και άλλα είδους καταλύματα

7.1.4 Ερωτηματολόγιο

Ο τρόπος με τον οποίο έγινε συλλογή των δεδομένων της έρευνας ήταν το ερωτηματολόγιο το οποίο ταυτόχρονα είχε μορφή μιας προσωπικής συνέντευξης καθώς μοιράσαμε προσωπικά το κάθε ερωτηματολόγιο στους τουρίστες και το συμπλήρωναν επί τόπου.

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται συνολικά από 24 ερωτήσεις και διανεμήθηκε σε τρεις γλώσσες: Ελληνικά, Αγγλικά και Ιταλικά,

7.1.5 Επεξεργασία δεδομένων

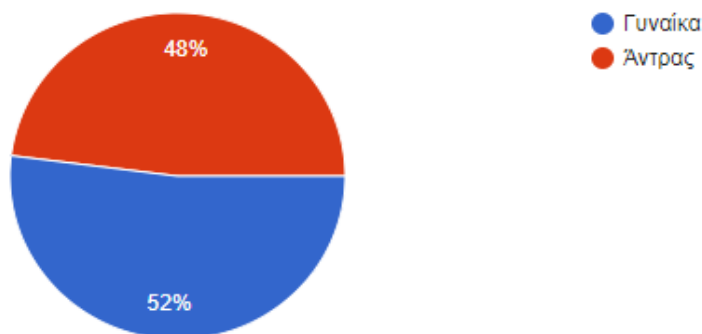
Η επεξεργασία των δεδομένων του ερωτηματολογίου έγινε μέσω του προγράμματος Google Drive Forms.

7.2 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

7.2.1 Φύλο

Από τους 100 ερωτηθέντες οι 48 (48%) ήταν άντρες και οι υπόλοιποι 52(52%) είναι γυναίκες.

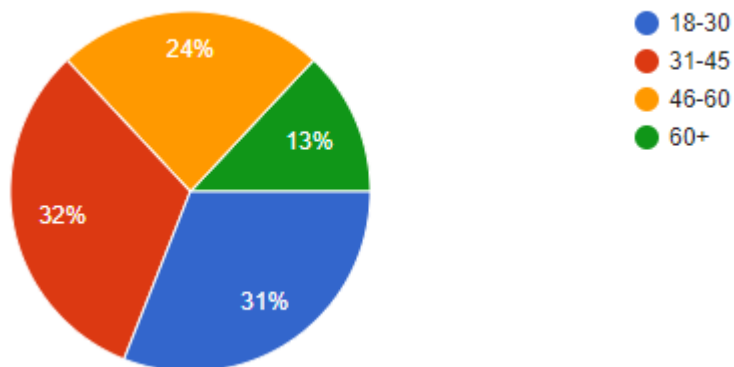
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.1 ΕΡΩΤΗΣΗ 1

7.2.2 Ηλικιακή κατηγορία

Το μεγαλύτερο ποσοστό ανάμεσα στους ερωτηθέντες συγκέντρωσε η ηλικιακή κατηγορία 31-45 με ποσοστό 32% ακολουθούν η κατηγορία 18-30 με ποσοστό 31%, η κατηγορία 46-60 με ποσοστό 24% και τέλος η κατηγορία 60+ με ποσοστό 13%.

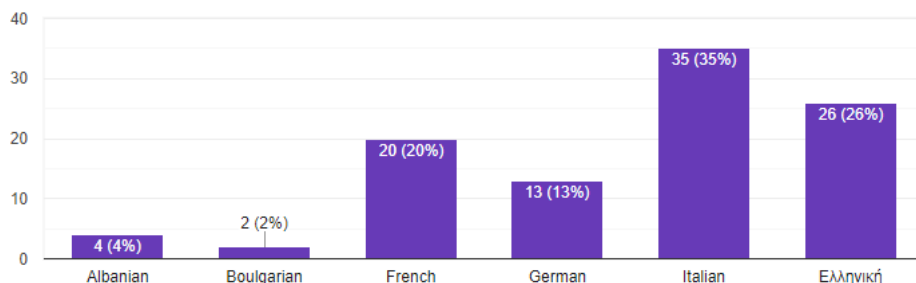
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.2 ΕΡΩΤΗΣΗ 2

7.2.3 Εθνικότητα

Το μεγαλύτερο ποσοστό των τουριστών που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο ήταν Ιταλοί με ποσοστό 35%. Ακολουθούν οι Έλληνες με ποσοστό 26%, αμέσως μετά οι Γάλλοι με ποσοστό 20%, ακολουθούν οι Γερμανοί με 13%, στην συνέχεια οι Αλβανοί με 4% και τέλος οι Βούλγαροι με 2%.

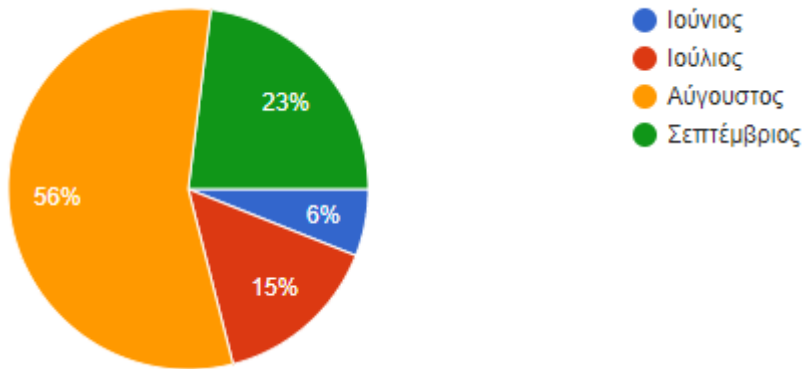
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.3 ΕΡΩΤΗΣΗ 3

7.2.4 Μήνας συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηματολογίων συμπληρώθηκαν τον Αύγουστο με ποσοστό 56%, αμέσως μετά ακολουθούν ο Σεπτέμβριος με 23%, ο Ιούλιος με 15% και ο Ιούνιος με 6%.

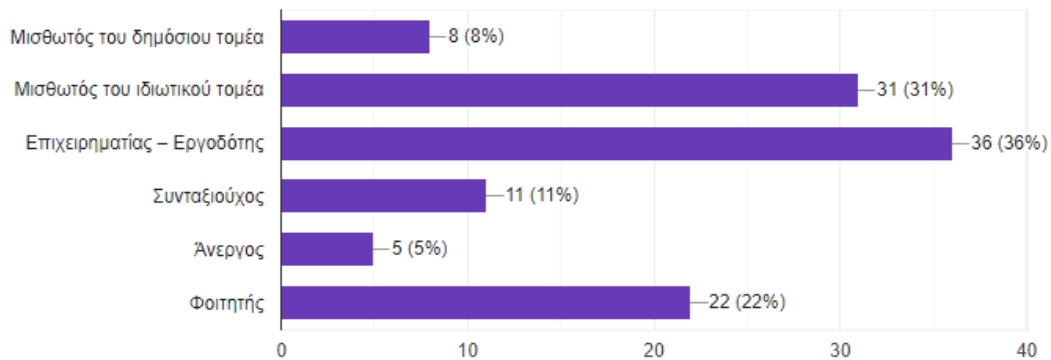
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.4 ΕΡΩΤΗΣΗ 4

7.2.5 Απασχόληση

Το 36% του δείγματος είναι επιχειρηματίες-εργοδότες και ακολουθούν οι μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα με 31%, οι φοιτητές με 22%, οι συνταξιούχοι με 11% οι μισθωτοί του δημοσίου με 8% και τέλος οι άνεργοι με 5%.

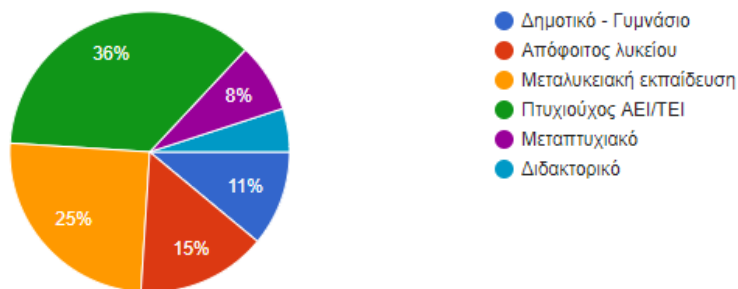
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.5 ΕΡΩΤΗΣΗ 5

7.2.6 Επίπεδο εκπαίδευσης

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων ήταν πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ με 36%, αμέσως μετά ήταν οι τουρίστες με μεταλίκια εκπαίδευση με ποσοστό 25%, μετά οι απόφοιτοι λυκείου με ποσοστό 15%, ακολουθούν οι απόφοιτοι δημοτικού-γυμνασίου με 11% ,οι κάτοχοι μεταπτυχιακού με 8% και τέλος οι κάτοχοι διδακτορικού με 5%.

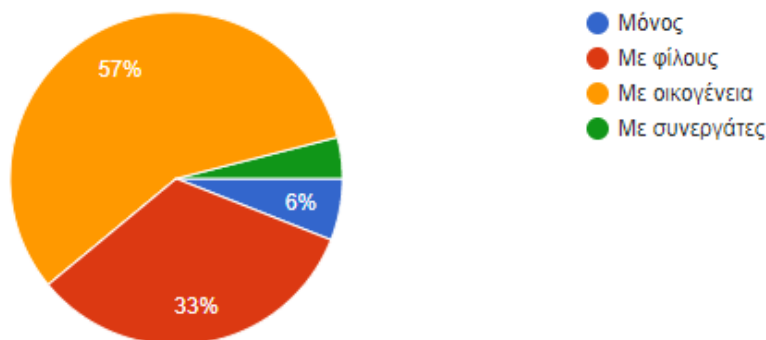
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.6 ΕΡΩΤΗΣΗ 6

7.2.7 Είδος διακοπών (οικογενειακές, επαγγελματικές κτλ)

Ο σκοπός αυτής τη ερώτησης ήταν να μας δείξει πόσοι είναι αυτοί που ταξιδεύουν ατομικά, πόσοι με οικογένεια, πόσοι με φίλους και πόσοι με συνεργάτες. Οι περισσότεροι ερωτηθέντες ταξιδεύουν με οικογένεια και έχουν ποσοστό 57% και ακολουθούν αυτοί οι οποίοι ταξιδεύουν με φίλους με ποσοστό 33% ,αμέσως μετά αυτοί που ταξιδεύουν μόνοι με ποσοστό 6% και τέλος αυτοί που ταξιδεύουν με συνεργάτες με ποσοστό 4%.

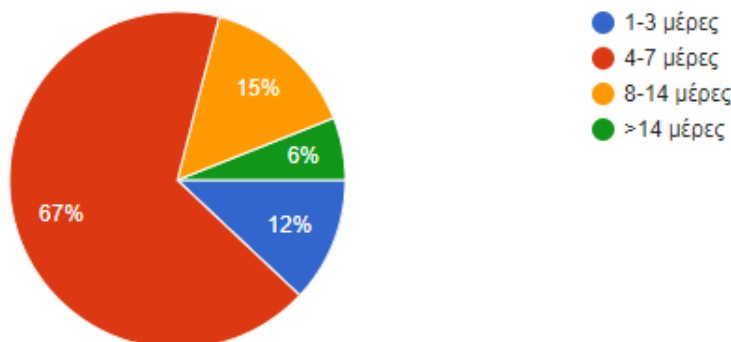
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.7 ΕΡΩΤΗΣΗ 7

7.2.8 Πόσες μέρες θα διαρκέσει η παραμονή σας στο νησί;

Στο μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων η διαμονή τους στο νησί θα διαρκέσει 4-7 μέρες με ποσοστό 67%, για το 15% θα διαρκέσει 8-14 μέρες για το 12% θα διαρκέσει για 1-3 μέρες και για το 6% θα διαρκέσει πάνω από 14 μέρες.

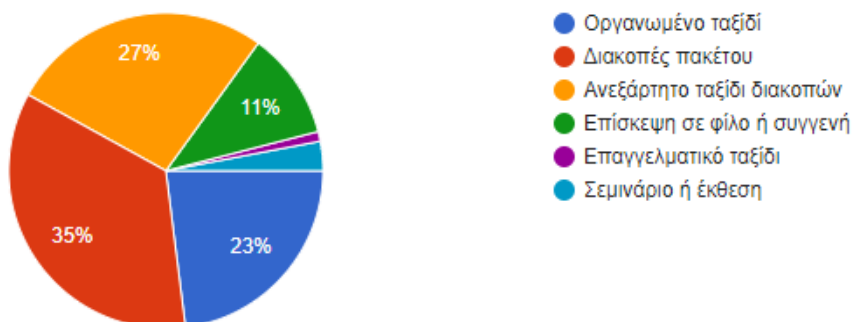
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.8 ΕΡΩΤΗΣΗ 8

7.2.9 Λόγος επίσκεψης στο νησί

Οι περισσότεροι ερωτηθέντες έχουν επισκεφτεί το νησί για να κάνουν διακοπές πακέτου με ποσοστό 35%, το 23% για οργανωμένο ταξίδι, το 27% για ανεξάρτητο ταξίδι διακοπών, το 11% για επίσκεψη σε φίλο ή συγγενή, το 3% για σεμινάριο ή έκθεση και το 1% για επαγγελματικό ταξίδι.

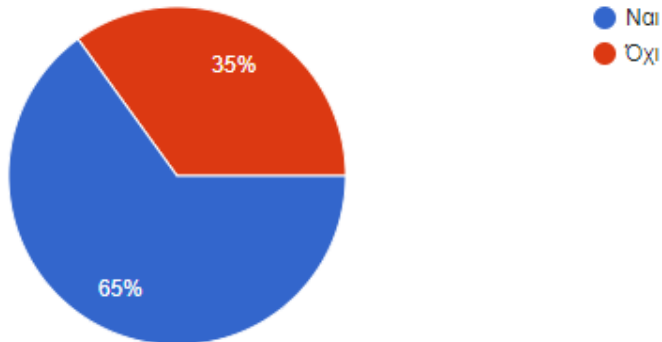
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.9 ΕΡΩΤΗΣΗ 9

7.2.10 Γνωρίζετε τι είναι ο εναλλακτικός τουρισμός;

Η ερώτηση αυτή μας δείχνει το ποσοστό των τουριστών οι οποίοι γνωρίζουν τι είναι ο εναλλακτικός τουρισμός. Το 65% απάντησε πως γνωρίζει τι είναι ο εναλλακτικός τουρισμός ενώ το 35% απάντησε πως δεν γνωρίζει.

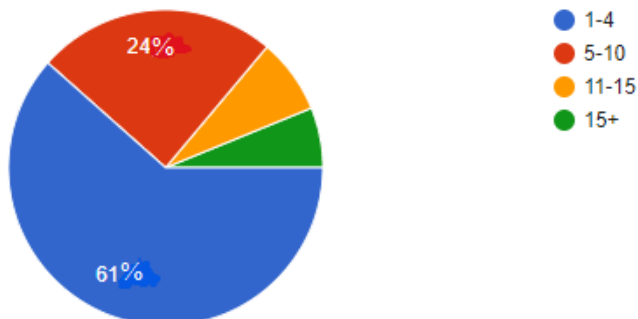
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.10 ΕΡΩΤΗΣΗ 10

7.2.11 Εάν ναι πόσες μορφές εναλλακτικού τουρισμού γνωρίζετε;

Από τους ερωτηθέντες αυτοί που γνώριζαν τι είναι ο εναλλακτικός τουρισμός το 61% γνωρίζει 1-4 μορφές του, το 24% γνωρίζει 5-10 μορφές του, το 7% γνωρίζει 11-15 μορφές του και το 6% γνωρίζει πάνω από 15 μορφές του.

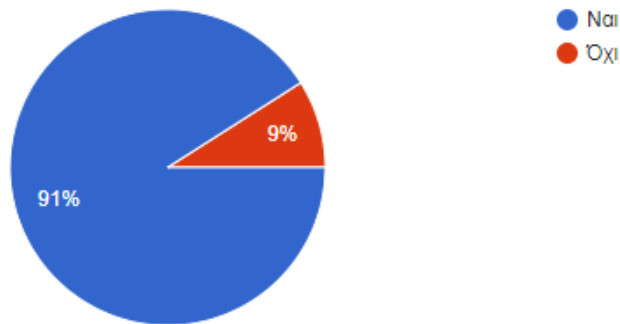
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.11 ΕΡΩΤΗΣΗ 11

7.2.12 Αφού μάθατε την έννοια του εναλλακτικού τουρισμού πιστεύετε πως υπάρχουν εναλλακτικές μορφές τουρισμού στο νησί;

Σε αυτή την ερώτηση το 91% απάντησε πως πιστεύει ότι υπάρχουν εναλλακτικές μορφές τουρισμού στο νησί ενώ το 9% απάντησε πως δεν υπάρχουν.

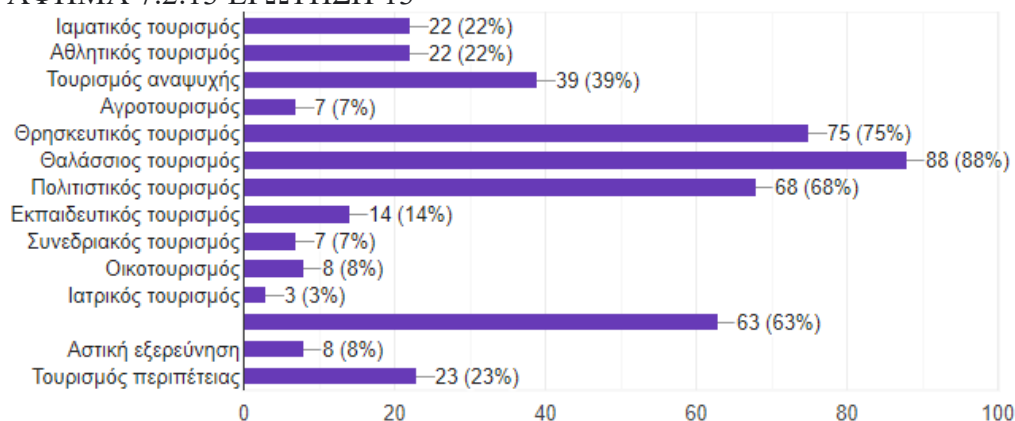
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.12 ΕΡΩΤΗΣΗ 12

7.2.13 Ποιες από τις παρακάτω μορφές πιστεύετε πως υπάρχουν στο νησί;

Το 88% των ερωτηθέντων πιστεύει πως υπάρχει θαλάσσιος τουρισμός, το 75% πιστεύει πως υπάρχει θρησκευτικός τουρισμός, το 68% πιστεύει ότι υπάρχει πολιτιστικός τουρισμός, το 63% πιστεύει ότι υπάρχει μεταλλευτικός τουρισμός, το 39% πιστεύει ότι υπάρχει τουρισμός αναψυχής, το 23% τουρισμός περιπέτειας, το 22% πιστεύει ότι υπάρχει ιαματικός αλλά και αθλητικός τουρισμός, το 14% πιστεύει ότι υπάρχει εκπαιδευτικός τουρισμός, το 8% πιστεύει ότι υπάρχει οικοτουρισμός και αστική εξερεύνηση, το 7% πιστεύει ότι υπάρχει συνεδριακός τουρισμός και αγροτουρισμός και τέλος το 3% πιστεύει ότι υπάρχει ιατρικός.

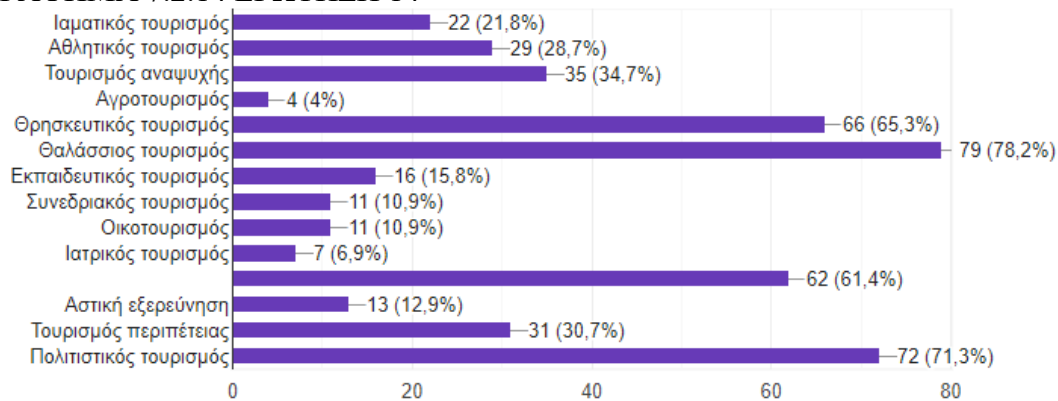
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.13 ΕΡΩΤΗΣΗ 13

7.2.14 Ποιες από τις παρακάτω εναλλακτικές μορφές τουρισμού πιστεύετε μπορεί να αναδειχθεί στο νησί;

Σύμφωνα με τους ερωτηθέντες η εναλλακτική μορφή τουρισμού που μπορεί να αναδειχθεί καλύτερα στο νησί είναι ο θαλάσσιος τουρισμός με το 79% των ερωτηθέντων να τον υποστηρίζουν αμέσως μετά ακολουθεί ο πολιτιστικός τουρισμός με 72% και ο θρησκευτικός με 66%. Με 62% ο μεταλλευτικός τουρισμός , με 35% ο τουρισμός αναψυχής , με 31% ο τουρισμός περιπέτειας, με 29% ο αθλητικός τουρισμός ,με 22% ο ιαματικός τουρισμός, με 16% ο εκπαιδευτικός τουρισμός, με 13% η αστική εξερεύνηση , με 11% ο συνεδριακός τουρισμός και ο οικοτουρισμός , με 7% ο ιατρικός τουρισμός και τέλος με 4% ο αγροτουρισμός.

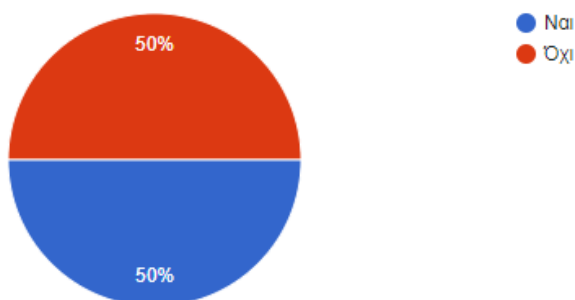
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.14 ΕΡΩΤΗΣΗ 14

7.2.15 Θα ενδιαφερόσασταν να ξεκινήσετε μια επιχείρηση στην μήλο βασισμένη σε κάποια μορφή εναλλακτικού τουρισμού στην Μήλο;

Το 50% των ερωτηθέντων θα επιθυμούσε να ανοίξει μια επιχείρηση βασισμένη σε κάποια μορφή εναλλακτικού τουρισμού στην Μήλο και το άλλο 50% δεν θα ήθελε

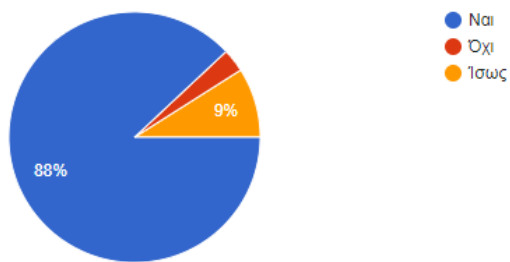
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.15 ΕΡΩΤΗΣΗ 15

7.2.16 Πιστεύετε πως μέσω των εναλλακτικών μορφών τουρισμού μπορεί να αναπτυχθεί η οικονομία του νησιού;

Το 88% των ερωτηθέντων απάντησε πως μπορεί να αναπτυχθεί η οικονομία του νησιού μέσω των εναλλακτικών μορφών τουρισμού το 9% απάντησε πως ίσως μπορεί να αναπτυχθεί και το 3% απάντησε πως η οικονομία δεν μπορεί να αναπτυχθεί μέσω των εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

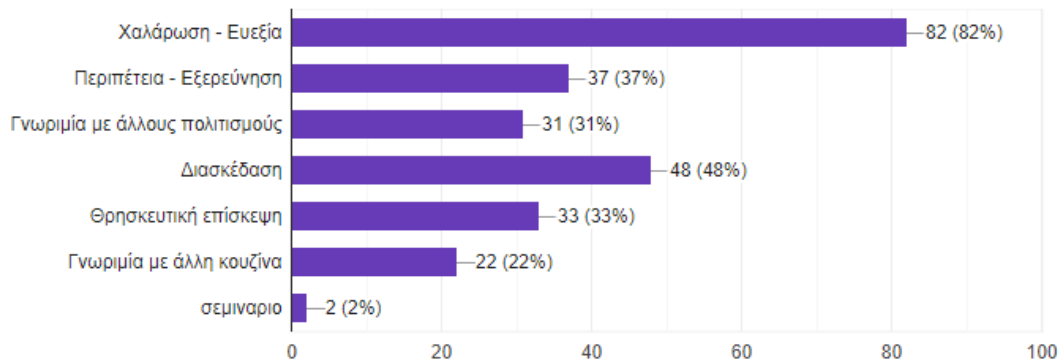
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.16 ΕΡΩΤΗΣΗ 16

7.2.17 Εάν είστε για διακοπές στην Μήλο ποιοι από τους παρακάτω παράγοντες εκφράζει κυρίως τον λόγο διακοπών σας;

Ο πιο βασικός παράγοντας που οι ερωτηθέντες επισκεφτήκαν το νησί είναι για χαλάρωση και ευεξία όπου συμφώνησαν το 82% αμέσως μετά είναι ο παράγοντας της διασκέδασης με το 48% να συμφωνεί, η περιπέτεια και εξερεύνησης ακολουθεί με το 37%, αμέσως μετά είναι οι θρησκευτικές επισκέψεις με το 33% και η γνωριμία με άλλους πολιτισμούς με 31%, τέλος είναι η γνωριμία με άλλη κουζίνα με 22% και τα σεμινάρια με 2%.

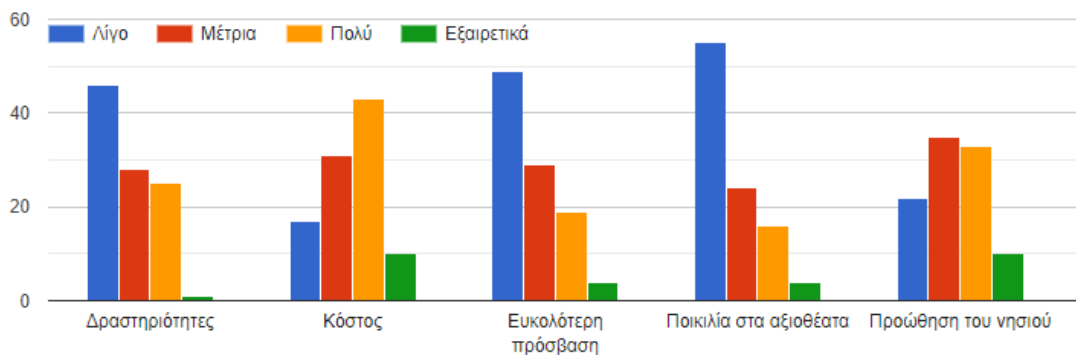
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.17 ΕΡΩΤΗΣΗ 17

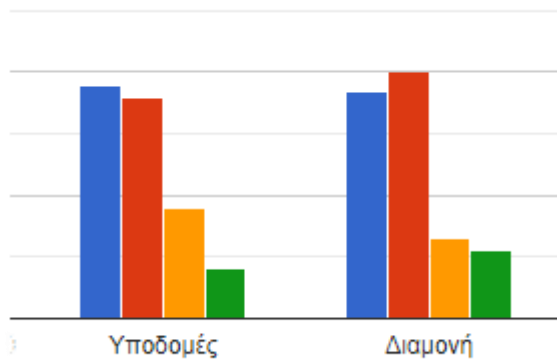
7.2.18 Πόσο σημαντικό για εσάς θα ήταν να βελτιωθούν τα παρακάτω στην Μήλο;

Για τις δραστηριότητες στο νησί το 46% απάντησε πως πρέπει να βελτιωθούν λίγο, το 28% μέτρια, το 25% πολύ, και το 1% εξαιρετικά. Για το κόστος στο νησί το 17% απάντησε πως πρέπει να βελτιωθούν λίγο, το 31% μέτρια, το 43% πολύ, και το 10% εξαιρετικά. Για την ευκολότερη πρόσβαση στο νησί το 49% απάντησε πως πρέπει να βελτιωθούν λίγο, το 29% μέτρια, το 19% πολύ, και το 4% εξαιρετικά. Για την ποικιλία στα αξιοθέατα του νησιού το 55% απάντησε πως πρέπει να βελτιωθούν λίγο, το 24% μέτρια, το 16% πολύ, και το 4% εξαιρετικά. Για την προώθηση του νησιού το 22% απάντησε πως πρέπει να βελτιωθούν λίγο, το 35% μέτρια, το 33% πολύ, και το 10% εξαιρετικά. Για τις υποδομές του νησιού το 38% απάντησε πως πρέπει να βελτιωθούν λίγο, το 36% μέτρια, το 18% πολύ, και το 8% εξαιρετικά. Για την διαμονή στο νησί το 37% απάντησε πως πρέπει να βελτιωθούν λίγο, το 40% μέτρια, το 13% πολύ, και το 11% εξαιρετικά.

ΓΡΑΦΗΜΑ(1) 7.2.18 ΕΡΩΤΗΣΗ 18

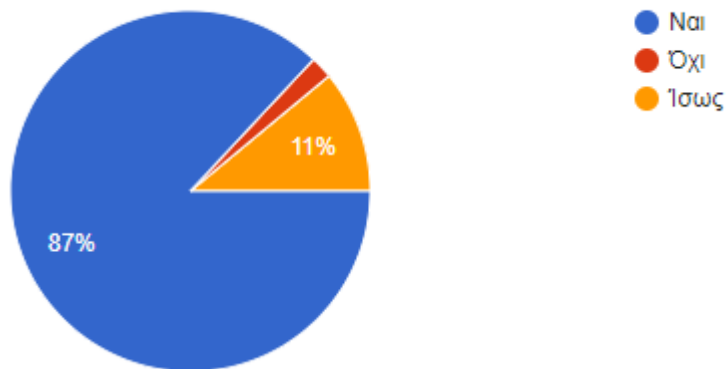
ΓΡΑΦΗΜΑ(2) 7.2.18 ΕΡΩΤΗΣΗ 18

7.2.19 Πιστεύετε πως η οικονομία της Ελλάδας θα μπορούσε να αναπτυχθεί μέσα από την προώθηση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού;

Το 87% των ερωτηθέντων απάντησε πως ναι η οικονομία της Ελλάδας μπορεί να αναπτυχθεί μέσα από την προώθηση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Το 11% απάντησε πως ίσως μπορεί και το 2% απάντησε πως δεν μπορεί να αναπτυχθεί.

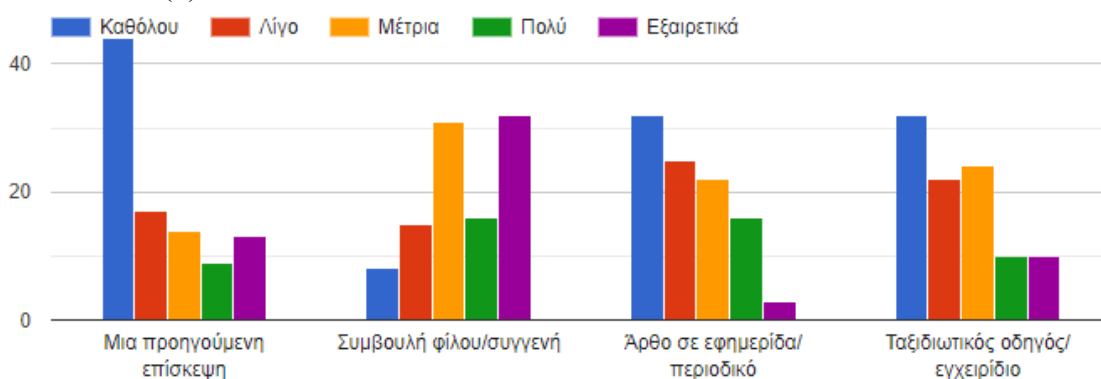
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.19 ΕΡΩΤΗΣΗ 19

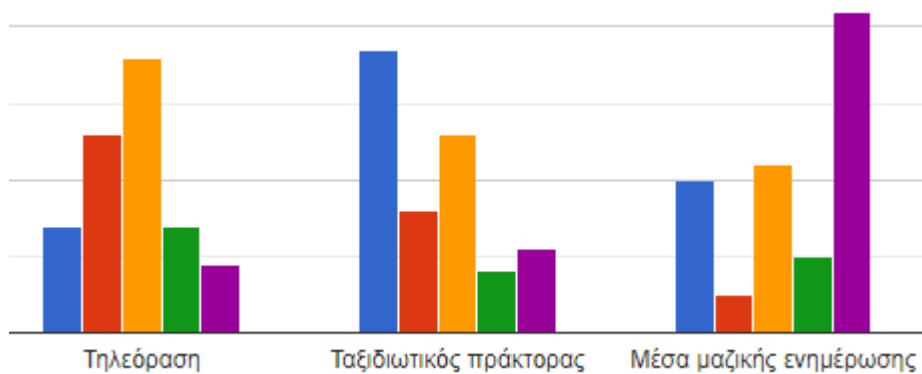
7.2.20 Σε ποιο βαθμό σας επηρέασαν τα παρακάτω στο να επισκεφθείτε την Μήλο;

Οι ερωτηθέντες επηρεαστήκαν για να επισκεφτούν το νησί από διάφορους παράγοντες. Μια προηγούμενη επίσκεψη δεν επηρέασε καθόλου το 44%, λίγο το 17%, μέτρια το 14%, πολύ το 9% και εξαιρετικά το 13%. Μια συμβουλή από φίλο ή συγγενή δεν επηρέασε καθόλου το 8%, λίγο το 15%, μέτρια το 31%, πολύ το 16% και εξαιρετικά το 32%. Ένα άρθρο σε εφημερίδα ή περιοδικό δεν επηρέασε καθόλου το 32%, λίγο το 25%, μέτρια το 22%, πολύ το 16% και εξαιρετικά το 3%. Ένας ταξιδιωτικός οδηγός ή εγχειρίδιο δεν επηρέασε καθόλου το 32%, λίγο το 22%, μέτρια το 24%, πολύ το 10% και εξαιρετικά το 10%. Η τηλεόραση δεν επηρέασε καθόλου το 14%, λίγο το 26%, μέτρια το 36%, πολύ το 14% και εξαιρετικά το 9%. Ένας ταξιδιωτικός πράκτορας δεν επηρέασε καθόλου το 37%, λίγο το 16%, μέτρια το 26%, πολύ το 8% και εξαιρετικά το 11%. Και τέλος τα μέσα μαζικής ενημέρωσης δεν επηρέασαν καθόλου το 20%, λίγο το 5%, μέτρια το 22%, πολύ το 10% και εξαιρετικά το 42%.

ΓΡΑΦΗΜΑ(1) 7.2.20 ΕΡΩΤΗΣΗ 20

ΓΡΑΦΗΜΑ(2) 7.2.20 ΕΡΩΤΗΣΗ 20

7.2.21 Κατά πόσο συμφωνείτε με τις ακόλουθες προτάσεις για την Μήλο;

Το 95% των ερωτηθέντων συμφώνησε πως το νησί είναι ένα ασφαλές μέρος να επισκεφθείς. Το 46% πιστεύει πως οι τιμές στο νησί είναι ικανοποιητικές και το 92% πως η ποιότητα του φαγητού είναι ικανοποιητική. Για το οδικό δίκτυο το 57% είπε ότι είναι ικανοποιητικό, το 80% είπε πως το κατάλυμα στο οποίο διαμένουν είναι ικανοποιητικό και τέλος το 50% είπε πως τα μέσα συγκοινωνίας είναι ικανοποιητικά.

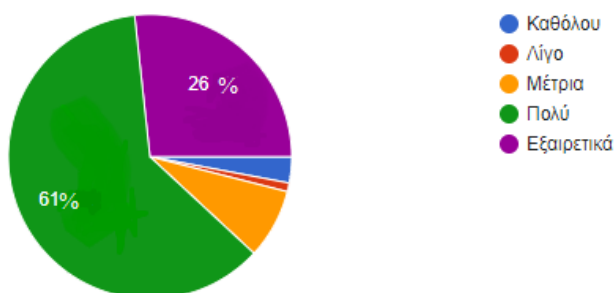
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.21 ΕΡΩΤΗΣΗ 21

7.2.22 Πόσο ευχαριστημένοι είστε με την διαμονή σας στο νησί;

Το 61% των ερωτηθέντων είναι πολύ ευχαριστημένο από την διαμονή του στο νησί, το 26% είναι εξαιρετικά ευχαριστημένο από την διαμονή του στο νησί, το 8% δήλωσε πως η διαμονή του στο νησί ήταν μέτρια, το 3% δήλωσε πως δεν ήταν καθόλου ευχαριστημένοι από την διαμονή τους στο νησί και τέλος το 1% είπε πως ήταν λίγο ευχαριστημένος από την διαμονή του στο νησί.

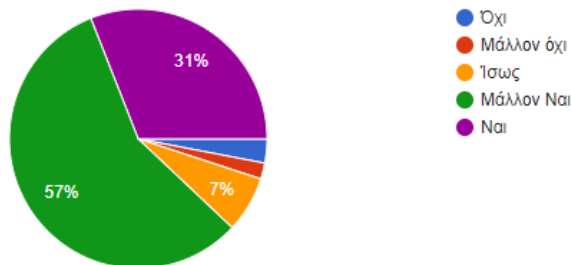
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.22 ΕΡΩΤΗΣΗ 22

7.2.23 Σκοπεύετε να επισκεφτείτε την Μήλο ξανά;

Το 57% των ερωτηθέντων είπε πως μάλλον ναι θα ξανά επισκεφθεί την Μήλο , το 31% είπε πως σίγουρα θα ξανά επισκεφθεί το νησί , το 7% είπε πως ίσως ξανά επισκεφθεί το νησί , το 3% είπε πως δεν θα ξανά επισκεφθεί το νησί και το 2% είπε ότι μάλλον δεν θα ξανά επισκεφθεί το νησί.

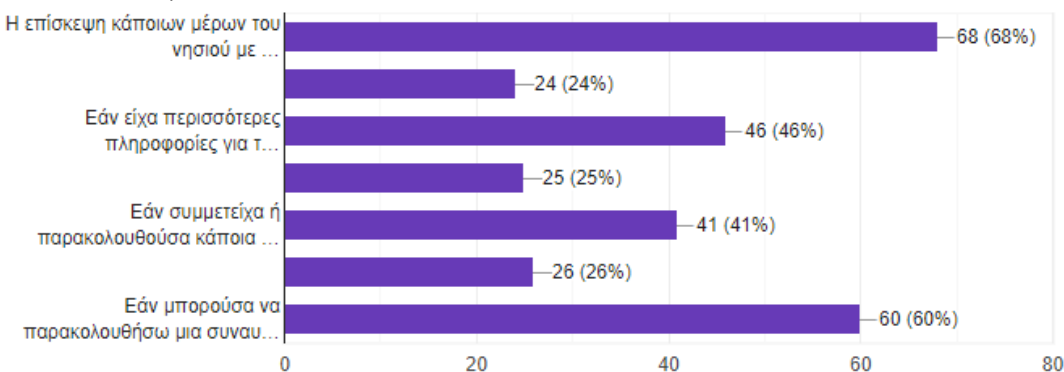
ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.23 ΕΡΩΤΗΣΗ 23

7.2.24 Τι πιστεύετε πως θα μπορούσε να κάνει τις διακοπές σας στην Μήλο πιο ενδιαφέρουσες;

Το 68% των ερωτηθέντων πιστεύει πως η παραμονή του στο νησί θα ήταν πιο ενδιαφέρουσα αν μπορούσε να επισκεφτεί κάποια μέρη με ένα ξεναγό. Το 60% εάν μπορούσε να παρακολουθήσει μια συναυλία παραδοσιακής τοπικής μουσικής, το 46% εάν είχε περισσότερες πληροφορίες για τα ήθη και τα έθιμα του νησιού, το 41% εάν παρακολουθούσε ή συμμετείχε σε μια αθλητική δραστηριότητα, το 26% εάν συμμετείχε σε μια θρησκευτική εορτή του νησιού , το 25% εάν μπορούσε να μάθει σε ένα βαθμό την ελληνική γλώσσα και τέλος το 24% εάν μπορούσε να παρακολουθήσει μαθήματα μαγειρικής της παραδοσιακής κουζίνας του νησιού.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7.2.24 ΕΡΩΤΗΣΗ 24

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

8.1 Συμπεράσματα

Για την εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας, έπρεπε αρχικά να κατανοήσουμε κάποιες βασικές μορφές του τουρισμού. Αναζητήσαμε στοιχεία αλλά και πολλές πληροφορίες για τον τουρισμό στην Ελλάδα. Μετέπειτα όμως έπρεπε να εστιάσουμε στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Αφού αναλύσαμε τις διαφορετικές εναλλακτικές μορφές τουρισμού και τοποθετήσαμε την προσωπική μας άποψη σε συνδυασμό με τις μελέτες και τις ιστοσελίδες που βρήκαμε, συνεχίσαμε με το νησί της Μήλου τις υποδομές και τους πόρους που έχει για την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Τέλος αφιερώσαμε ένα ολόκληρο κεφάλαιο πάνω στην ερευνά την οποία διεξήγαμε, επίσης αναφερθήκαμε στο ερωτηματολόγιο το οποίο φτιάξαμε και τα αποτελέσματα του.

Τα ερωτηματολόγια διανεμηθήκαν σε 100 τουρίστες που βρίσκονταν στο νησί και μοιραστήκαν σε καταλύματα, ξενοδοχεία, θρησκευτικά μνημεία, σε καφετέριες, παραλίες κ.α. Από τις πρώτες ερωτήσεις συμπεραίνουμε πως οι κύριοι επισκέπτες στο νησί είναι άτομα μέσης ηλικίας που έχουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο, δουλεύουν στο ιδιωτικό τομέα και έχουν υψηλό εισόδημα. Αυτό σημαίνει πως το νησί δεν θεωρείται επιλογή για το μεγαλύτερο πληθυσμό τουριστών που είναι τα άτομα κάτω των 30 και ανήκουν στην μεσαία οικονομική τάξη. Όσον αφορά τις ερωτήσεις για τον εναλλακτικό τουρισμό οι περισσότεροι απάντησαν πως γνωρίζουν τι είναι ο εναλλακτικός τουρισμός, επίσης πως ξέρουν κάποιες μορφές του και το πιο σημαντικό γνωρίζουν ποιες μορφές υπάρχουν αλλά και μπορούν να αναπτυχθούν στο νησί. Αυτό σημαίνει πως η ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο νησί θα είναι εύκολη αλλά και θα είναι και περιζήτητη από τους τουρίστες. Οι περισσότεροι τουρίστες δηλώσαν πως υπάρχουν και οι κατάλληλες υποδομές για την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο νησί. Οι περισσότεροι τουρίστες επισκέπτονται το νησί σε ανεξάρτητο ταξίδι διακοπών το οποίο για τους περισσότερους θα διαρκέσει έως 7 ημέρες. Αυτό σημαίνει πως θα έχουν χρόνο να επισκεφθούν τα περισσότερα μέρη του νησιού και να συμμετάσχουν σε πολλές δραστηριότητες. Άρα υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να αναζητήσουν δραστηριότητες και μέρη που σχετίζονται με τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Μέσα από τις ερωτήσεις συμπεραίνουμε επίσης πως η Μήλος θεωρείται από το μεγαλύτερο ποσοστό των επισκεπτών της ως ένα αρκετά ακριβό νησί που προσφέρει όμως εμπειρίες ανέσεις, καταλύματα και φαγητό αντάξια των τιμών τους. Οι περισσότεροι ερωτηθέντες έμαθαν και επέλεξαν να έρθουν το νησί μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης αλλά και ένα μεγάλο ποσοστό από φίλους και συγγενείς. Από αυτό βγάζουμε το συμπέρασμα πως το νησί προβάλετε και διαφημίζεται αρκετά μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης σε αντίθεση με πολλά αλλά νησιά που διαφημίζονται κυρίως από τουριστικούς πράκτορες ή τουριστικά γραφεία, αυτό δεν είναι πολύ καλό για την ανάπτυξη του νησιού καθώς τα τουριστικά γραφεία και οι τουριστικοί πράκτορες έχουν μεγαλύτερο εύρος, κοινό και μέσα για διαφήμιση. Το γεγονός όμως πως πολλοί φίλοι και συγγενείς προτείνουν το νησί σημαίνει πως όσοι το επισκεφθήκαν φεύγουν με μια πολύ καλή εντύπωση και για αυτό το λόγο το προτείνουν. Αυτό μας το επιβεβαιώνουν και άλλα ερωτήματα από όπου συμπεραίνουμε πως πάνω από το 90% των επισκεπτών έμειναν ευχαριστημένοι από την διαμονή τους και θα ήθελαν να το ξανά επισκεφθούν. Ένα από τα πιο σημαντικά συμπεράσματα είναι πως το νησί μπορεί να αναπτύξει παρά πολύ εύκολα τον θρησκευτικό αλλά και τον μεταλλευτικό τουρισμό αλλά και πολλές άλλες μορφές καθώς οι τρεις βασικές μορφές εναλλακτικού τουρισμού οι οποίες είναι και ένας βασικός λόγος που πολλοί τουρίστες επισκέπτονται το νησί είναι ο θρησκευτικός τουρισμός, ο θαλάσσιος τουρισμός και ο πολιτιστικός τουρισμός. Οι περισσότεροι κιάλας πιστεύουν πως αν αναπτυχθούν αυτές οι βασικές μορφές εναλλακτικού τουρισμού θα βοηθηθεί και θα αναπτυχθεί εξαιρετικά και η οικονομία του

νησιού. Οι περισσότεροι δηλώσαν κιόλας πως η γενικότερη ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού μπορεί να βοηθήσει σημαντικά και την οικονομία όλης της Ελλάδας. Τέλος το νησί το επισκέπτεται ένα τεράστιο ποσοστό τουριστών από το εξωτερικό και δηλώσαν πως για να ευχαριστηθούν πιο πολύ την διαμονή τους στο νησί θα ήθελαν να μπορούν να επισκεφτούν όλα τα μέρη του νησιού μαζί με ξεναγό αλλά και να γνωρίσουν τα ήθη και τα έθιμα του νησιού. Αυτό μας δείχνει πως αν γίνουν κάποιες ενέργειες που σχετίζονται με αυτά τα δύο το ποσοστό των επισκεπτών θα αυξηθεί άρα θα υπάρξει και μεγάλη ανάπτυξη και στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Γενικό συμπέρασμα από όλη την έρευνα είναι ότι ο μαζικός τουρισμός συμπίπτει σε μεγάλο βαθμό με τον εναλλακτικό τουρισμό του νησιού αλλά και ότι υπάρχουν υποδομές αλλά και μεγάλη ζήτηση για την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην Μήλο.

8.2 Προτεινόμενες στρατηγικές για την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο νησί.

Στο πέμπτο κεφάλαιο (5.3) παρουσιάσαμε την ανάλυση SWOT της Μήλου και έχοντας μελετήσει όλα τα αποτελέσματα που βρεθήκαν από το ερωτηματολόγιο, μπορούμε να προτείνουμε κάποιες στρατηγικές για την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο νησί της Μήλου. Τα βήματα τα οποία πρέπει να αναφερθούν είναι τα εξής:

- Οι δυνατότητες που υπάρχουν αλλά και μπορούν να ενισχύσουν την Μήλο.
- Το προφίλ του μέσου επισκέπτη του νησιού
- Οι στρατηγικές οι οποίες μπορούν να αναπτυχθούν
- Τρόπους με τους οποίους μπορούμε να προβάσουμε τα θετικά στοιχεία του νησιού.

Η Μήλος ως νησί έχει τον τουρισμό και την αλιεία ως τις βασικότερες πηγές εισοδήματος. Το νησί διαθέτει υποδομές αλλά και πόρους για διάφορες μορφές εναλλακτικού τουρισμού. Πιο συγκεκριμένα στο νησί υπάρχουν 140 θρησκευτικοί χώροι (εκκλησίες και εξωκλήσια), 5 μουσεία, 4 αρχαιολογικοί χώροι, 6 πολιτιστικά μνημεία και αξιοθέατα, πάνω από 70 παραλίες, συνεδριακό κέντρο, 2 κατακόμβες, 8 ιαματικές πηγές, μεγάλος αριθμός ταβερνών και εστιατορίων με παραδοσιακή και μοντέρνα κουζίνα, πολλές περιοχές φυσικής ομορφιάς και εγκαταστάσεις για θαλάσσια σπορ. Σαν νησί στο σύνολό του η ανάπτυξη του μαζικού και του εναλλακτικού τουρισμού συμβαδίζουν. Ο εναλλακτικός τουρισμός όμως και πιο συγκεκριμένα ο θρησκευτικός τουρισμός και θαλάσσιος τουρισμός είναι οι βασικοί λόγοι που οι τουρίστες επισκέπτονται το νησί. Όμως η έντονη εποχικότητα, το γεγονός πως είναι ένας αρκετά ακριβός προορισμός αλλά και η έλλειψη προώθησης και διαφήμισης από τους τουριστικούς πράκτορες και τα τουριστικά γραφεία αποδυναμώνουν σημαντικά την συνολική ανάπτυξη του νησιού. Η ομάδα ανθρώπων που επισκέπτονται το νησί, με βάση τα ερωτηματολόγια που έχουμε μοιράσει, είναι ευκατάστατοι αλλοδαποί, οι οποίοι ταξιδεύουν οικογενειακά και προτίμησαν το νησί λόγω της μεγάλης ποικιλίας παραλιών, των καλών καταλυμάτων και της αναψυχής.

Μέθοδος 1: Ο μεγάλος αριθμός θρησκευτικών, αρχαιολογικών και πολιτιστικών μνημείων στην Μήλο έχει μεγάλη δυσκολία στην πρόσβασή τους. Άρα η ανάπτυξη οδικών δικτύων, συγκοινωνίας αλλά και σήμανσης θα βοηθήσουν πολύ στην ανάπτυξη του θρησκευτικού και πολιτιστικού τουρισμού.

Μέθοδος 2: Το νησί έχει παρά πολλές παραλίες εκπληκτικής ομορφιάς και περισσότερες από αυτές δεν προωθούνται αρκετά και πολλές φορές δεν υπάρχουν και στους χάρτες του νησιού. Επομένως, η ανανέωση των χαρτών αλλά και η προώθηση όλων των παραλιών θα αναπτύξει σημαντικά τον θαλάσσιο τουρισμό.

Μέθοδος 3: Πολλοί τουρίστες γνωρίζουν για τον μεταλλευτικό πλούτο του νησιού αλλά δεν γνωρίζουν που μπορούν να τον βρουν αλλά ούτε που μπορούν να μάθουν για αυτόν εκτός από το μουσείο. Αυτό θα μπορούσε να διορθωθεί αν δημιουργηθούν ομάδες οι οποίες

ξεναγούν και εξηγούν στους τουρίστες για τον μεταλλευτικό πλούτο του νησιού. Αυτό θα βοηθήσει σημαντικά στην ανάπτυξη του μεταλλευτικού τουρισμού στο νησί.

Στους τρόπους για την προώθηση και την διαφήμιση των θετικών στοιχείων του νησιού, περιλαμβάνουμε τους τρόπους που επηρεάζουν την απόφαση των τουριστών στο να επισκεφθούν το νησί αλλά και τη δημιουργία θετικών συναισθημάτων κατά την διάρκεια της διαμονής τους ώστε να θελήσουν να ξανά επισκεφθούν το νησί. Αυτές οι διαδικασίες, είναι ένα site με τακτική ενημέρωση, ένας περιεκτικός τουριστικός οδηγός, διαφήμιση και προώθηση μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης αλλά και από τουριστικούς πράκτορες και τουριστικά γραφεία, διάφορα περίπτερα πληροφοριών σε κεντρικά σημεία του νησιού και τέλος κατάκτηση κοινών διεθνών τίτλων (π.χ προστατευμένες περιοχές Natura, γαλάζιες σημαίες).

8.3 Αδυναμίες έρευνας.

Κατά την διεξαγωγή της έρευνας παρουσιάστηκαν πολλά προβλήματα και αδυναμίες.

Το βασικό πρόβλημα ήταν με την διανομή των ερωτηματολογίων καθώς ήταν μια χρονοβόρα διαδικασία λόγω του πλήθους των ερωτήσεων, κάτι που πολλές φορές αποτέλεσε στο να μην θέλουν οι τουρίστες να απαντήσουν στα ερωτηματολόγια ή πολλές φορές να μην ολοκληρώνουν το ερωτηματολόγιο. Επίσης λόγω του γεγονότος του ότι δεν γνωρίζαμε την ιταλική γλώσσα πολλοί τουρίστες συμπλήρωσαν μόνοι τους το ερωτηματολόγιο και έτσι δεν καταφέραμε να τους απαντήσουμε σε τυχόν απορίες. Παρόλο που είχαμε ερωτηματολόγια σε τρεις γλώσσες(αγγλικά – ελληνικά - ιταλικά) υπερείχε ένα μεγάλο ποσοστό Γερμανών και Γάλλων που παρόλο που δεχτήκαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο δυσκολετήκαν πολύ ή δεν κατάφεραν να τα συμπληρώσουν.

Παρόλα τα προβλήματα που αντιμετωπίσαμε προσπαθήσαμε να τα λύσουμε και πιστεύουμε πως δεν επηρεαστήκαν τα αποτελέσματα της ερευνάς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αποστολόπουλος Δ. Κωνσταντίνος, Σδράλη Δέσποινα (2009). Εναλλακτικός και ήπιος τουρισμός υπαίθρου: Θεωρητική προσέγγιση και εφαρμογές. « Δ.Β. ΕΛΛΗΝΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Ε»
- Βενετσανοπούλου Γ. Μάρω (2006). Η κρατική συμβολή στον τουρισμό. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού Ιστορική εξέλιξη – Θεσμικό πλαίσιο. «INTERBOOKS»
- Ηγουμενάκης Ν. , Κραβαρίτης Κ. , Λύτρας Π. (1998). Εισαγωγή στον Τουρισμό. «INTERBOOKS»

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Lickorish J. Leonard (2004). Μια εισαγωγή στον τουρισμό. «ΚΡΙΤΙΚΗ»
- Westwood John (2006). The Sunday Times Οδηγός επιτυχίας: Πώς να καταρτίσετε ένα Marketing Plan. «ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ»

ΆΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ

- <https://milostravel.gr/>
- <https://www.miloscenter.gr/skm/>
- <http://www.milos-tours.gr/what-to-see-do/therapeutic-tourism/>
- <https://www.gnoristetinellada.gr/nea/3563-athlitikos-tourismos-pagkosmia-provoli-tis-milou>
- https://www.tsakanos.gr/sightseeing-tours_el/
- <https://www.enikos.gr/society/71803/thrisketikos-tourismos-sti-milo>
- <http://www.opengov.gr/tourism/?p=1443>
- <http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/Milos>
- <https://milosvoice.gr/milos-alieytikos-toyrismos-video>
- <https://www.miloscenter.gr/skm>
- <http://urbanspeleology.blogspot.com/2015/01/blog-post.html>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. ΦΥΛΟ

- Γυναίκα
Άντρας

2. ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

- 18-30
31-45
46-60
60+

3. ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ

4. ΜΗΝΑΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

- Ιούνιος
Ιούλιος
Αύγουστος
Σεπτέμβριος

5. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

- Μισθωτός του δημόσιου τομέα
Μισθωτός του ιδιωτικού τομέα
Επιχειρηματίας – Εργοδότης
Συνταξιούχος
Άνεργος
Φοιτητής

6. ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Δημοτικό – Γυμνάσιο
Απόφοιτος λυκείου
Μεταλυκειακή εκπαίδευση
Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ
Μεταπτυχιακό
Διδακτορικό

7.ΣΥΝΗΘΩΣ ΤΑΞΙΔΕΥΕΤΕ...

- Μόνος
Με φίλους
Με οικογένεια
Με συνεργάτες

8.ΠΟΣΕΣ ΜΕΡΕΣ ΘΑ ΔΙΑΡΚΗΣΕΙ Η ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΣΑΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ;

- 1-3 μέρες
4-7 μέρες
8-14 μέρες
>14 μέρες

9.ΕΧΕΤΕ ΕΡΘΕΙ ΣΤΗΝ ΜΗΛΟ ΓΙΑ....

- Οργανωμένο ταξίδι
Διακοπές πακέτου
Ανεξάρτητο ταξίδι διακοπών
Επίσκεψη σε φίλο ή συγγενή
Επαγγελματικό ταξίδι
Σεμινάριο ή έκθεση

10.ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ;

- Ναι
Όχι

11.ΕΑΝ ΝΑΙ ΠΟΣΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ;

- 1-4
5-10
11-15
15+

12.ΑΦΟΥ ΜΑΘΑΤΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΠΩΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΗΣΙ;

- Ναι
Όχι

13. ΠΟΙΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΜΟΡΦΕΣ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΟ ΝΗΣΙ;

Ιαματικός τουρισμός	☐
Αθλητικός τουρισμός	☐
Τουρισμός αναψυχής	☐
Αγροτουρισμός	☐
Θρησκευτικός τουρισμός	☐
Θαλάσσιος τουρισμός	☐
Πολιτιστικός τουρισμός	☐
Εκπαιδευτικός τουρισμός	☐
Συνεδριακός τουρισμός	☐
Οικοτουρισμός	☐
Ιατρικός τουρισμός	☐
Μεταλλευτικός/γεωλογικός τουρισμός	☐
Αστική εξερεύνηση	☐
Τουρισμός περιπέτειας	☐

14. ΠΟΙΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΑΔΕΙΧΘΕΙ ΣΤΟ ΝΗΣΙ;

Ιαματικός τουρισμός	☐
Αθλητικός τουρισμός	☐
Τουρισμός αναψυχής	☐
Αγροτουρισμός	☐
Θρησκευτικός τουρισμός	☐
Θαλάσσιος τουρισμός	☐
Πολιτιστικός τουρισμός	☐
Εκπαιδευτικός τουρισμός	☐
Συνεδριακός τουρισμός	☐
Οικοτουρισμός	☐
Ιατρικός τουρισμός	☐
Μεταλλευτικός/γεωλογικός τουρισμός	☐
Αστική εξερεύνηση	☐
Τουρισμός περιπέτειας	☐

15. ΘΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΣΑΣΤΑΝ ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΕΤΕ ΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΜΗΛΟ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΕ ΚΑΠΟΙΑ ΜΟΡΦΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΜΗΛΟ;

- Ναι
Όχι

16. ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΠΩΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΕΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

- Ναι
Όχι
Ίσως

17.ΕΑΝ ΕΙΣΤΕ ΓΙΑ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΣΤΗΝ ΜΗΛΟ ΠΟΙΟΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΚΥΡΙΩΣ ΤΟΝ ΛΟΓΩ ΔΙΑΚΟΠΩΝ ΣΑΣ;

- Χαλάρωση – Ευεξία
- Περιπέτεια – Εξερεύνηση
- Γνωριμία με άλλους πολιτισμούς
- Διασκέδαση
- Θρησκευτική επίσκεψη
- Γνωριμία με άλλη κουζίνα

18.ΠΟΣΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΓΙΑ ΕΣΑΣ ΘΑ ΗΤΑΝ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΘΟΥΝ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΣΤΗΝ ΜΗΛΟ

	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΠΟΛΥ	ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ
Δραστηριότητες	☐	☐	☐	☐
Κόστος	☐	☐	☐	☐
Ευκολότερη πρόσβαση	☐	☐	☐	☐
Ποικιλία στα αξιοθέατα	☐	☐	☐	☐
Πρώθηση του νησιού	☐	☐	☐	☐
Υποδομές	☐	☐	☐	☐
Διαμονή	☐	☐	☐	☐

19.ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΠΩΣ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΕΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ;

- Ναι
- Όχι
- Ίσως

20.ΣΕ ΠΟΙΟ ΒΑΘΜΟ ΣΑΣ ΕΠΗΡΕΑΣΑΝ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΣΤΟ ΝΑ ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΤΗΝ ΜΗΛΟ

	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΠΟΛΥ	ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ
Μια προηγούμενη επίσκεψη	☐	☐	☐	☐	☐
Συμβουλή φίλου/συγγενή	☐	☐	☐	☐	☐
Άρθρο σε εφημερίδα/περιοδικό	☐	☐	☐	☐	☐
Ταξιδιωτικός οδηγός/εγχειρίδιο	☐	☐	☐	☐	☐
Τηλεόραση	☐	☐	☐	☐	☐
Ταξιδιωτικός πράκτορας	☐	☐	☐	☐	☐
Μέσα μαζικής ενημέρωσης	☐	☐	☐	☐	☐

21.ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΣΥΜΦΩΝΕΙΤΕ ΜΕ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΗΛΟ

Τσεκάρτε με ποιες από τις παρακάτω συμφωνείτε

- Είναι ασφαλής μέρος να επισκεφθείς
- Οι τιμές είναι ικανοποιητικές
- Η ποιότητα του φαγητού είναι ικανοποιητική
- Το οδικό δίκτυο είναι ικανοποιητικό
- Το κατάλυμα στο οποίο διαμείνατε είναι ικανοποιητικό
- Τα μέσα συγκοινωνίας είναι ικανοποιητικά

22.ΠΟΣΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΙ ΕΙΣΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΔΙΑΜΟΝΗ ΣΑΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ

- Καθόλου
Λίγο
Μέτρια
Πολύ
Εξαιρετικά

23.ΣΚΟΠΕΥΕΤΕ ΝΑ ΕΠΙΣΚΕΦΤΕΙΤΕ ΤΗΝ ΜΗΛΟ ΞΑΝΑ

- Όχι
Μάλλον όχι
Ίσως
Μάλλον Ναι
Ναι

24.ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΠΩΣ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΤΙΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΣΑΣ ΣΤΗΝ ΜΗΛΟ ΠΙΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ(Επιλέξτε τα 3 πιο σημαντικά για εσάς)

- Η επίσκεψη κάποιων μέρων του νησιού με ξεναγό για να μάθω περισσότερες πληροφορίες
-Εάν μπορούσα να παρακολουθήσω μαθήματα μαγειρικής της παραδοσιακής κουζίνας του νησιού
-Εάν είχα περισσότερες πληροφορίες για τα ήθη και τα έθιμα του νησιού
-Εάν μπορούσα να μάθω σε κάποιο βαθμό την ελληνική γλώσσα
-Εάν συμμετείχα ή παρακολουθούσα κάποια αθλητική δραστηριότητα ή διοργάνωση
-Εάν μπορούσα να συμμετάσχω σε μια θρησκευτική γιορτή του νησιού

